

Maku Zurutopõpyry sero Jezu poko

Sero pape tymerose João Maku a. Toerohse ynororo omi kurã ekarory poko Jezu poko. Tyekyry maro toytose ynororo Panape maro tuhke pata tõi poro, imehnõ amorepase Jezu poko. Peturu maro tãtamorepase ynororo. Naeroro Peturu namorepahpyry tymerose eya pape pokona Jezu nyrihpory poko.

Sero pape ao kuamorepatorỹko mana Ritonõpo mûkurume nymyry Jezu exiry poko. Jamihme kuhse Jezu mana kuakorehmarykõ poko, ãko mana.

João ahno ãpurihkane nurutopõpyry
(*Mat 3.1-12; Ruk 3.1-18; Jo 1.19-28*)

1 ¹Sero nase omi kurano Jezu Kyrixtu Ritonõpo mûkuru poko.

²Apitoryme ynara tymerose Izaja a Ritonõpo omi poe,

“‘Eneko ke ynaropohpyry,’ ãko Ritonõpo mana.

‘Ytõko mã osemazuhme, oesemary kurãkase.’

³Opo oturũko mana ona po.

Ynara ãko ynororo mana,

‘Kuesẽkõ esemary tyritoko.

Esemary esemahtotoko sorohme,’ ãko mana,”

kato tymerose Izaja a pake.

⁴Morame mokyro João toeporehkase ona pona ahno esaka pyra, ahno ãpurihkaneme. Mame ynara tykase ynororo,

—Ise awahtao xine oẽpurihkatorỹko ase, Ritonõpo a okurãkatohkõme, oorypyrykõ korokatohme. Yrome oẽpurihkarykõ se pyra ase oorypyrykõ rumekary se pyra awahtao xine, tykase ynororo. ⁵Morame emero toytose toto eya, mokã Juteapõkomo, Jerusarẽpõkomo emero. Mame tõpurihkase toto eya Joatão kuaka.

—Popyra ase. Iirypyryme ase, tykase toto tyrypyrykõ tokarose irumekatohme. Morara exiryke tõpurihkase toto João a. ⁶Mame João zupony okyno hpoty risẽ kynexine kameru hpoty. Imety earyme roropa kynexine okyno pihpyry. Wexixi rokẽ zohme, ano zenì roropa aukurume kynexine. ⁷Mame ynara tykase João,

—Okomino imepỹ oehnōko mana. Orẽpyra mokyro mana. Imehxo mokyro mana. Ihxitapãnōko ase eponaro toehse jahtao, isãtajã poko jahtao roropa. ⁸Amarokō tōpurihkase ya nakuaka repe, yrome mokyro Ritonōpo zuzenu ekarōko mana oya xine, tykase ynororo.

Jezu ĕpurihkatopōpyry

(Mat 3.13-17; Ruk 3.21-22; 4.1-13)

⁹Morarame Jezu tooehse Nazare poe, Karirea poe. Karirea pata tamuru kynexine. Mame Jezu tōpurihkase João a Joatão kuaka. ¹⁰Towōse ropa ahtao tuna ehpikoxi, kapu tone se eya xine toepiakase. Mame Ritonōpo zuzenu tyhtose utukuimo panono. Jezu zuhpokoxi typorohse. ¹¹Morarame Ritonōpo omiry totase eya xine kaino, —Umūkuru nymyry mase, osehxo ywy rahkene. Yzamaro mase, tykase kaino omi inetarykōme.

Jezu kuhtopōpyry joroko tamuru a

(Mat 4.1-11; Ruk 4.1-13)

¹²Morarame tarose Jezu ahno esaka pyra Ritonōpo zuzenu a. ¹³Moero tuhke tōmehse ynororo 40me. Mame joroko tamuru tooehse eya. Jezu riry se iirypyryme kynexine repe. Yrome kure rokẽ kynexine ynororo. Onokyro esao rokẽ kynexine moroto. Morarame Ritonōpo nenyohyã tooehse kapu ae. Jezu takorehmase eya xine rahkene.

Imehnō amorepapatotopōpyry Jezu a Karirea po

(Mat 4.12-22; Ruk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴Morarame āpuruhpyry taka João tōmapose ahtao Erote a, Jezu toytose ropa Karirea pona. Ritonōpo omiry poko imehnō amorepase toytose ynororo.

¹⁵—Ritonōpo emero se typoetoryme. Seromaroro ah oesẽkōme nexino. Oorypyrykō irumekatoko. Aomipona ehtoko, tykase ynororo morotōkomo a.

¹⁶Morarame toytoryhtao Karirea ikuhpo ehpikuroko Ximão Peturu enene Jezu, zakorō maro, Ātare maro. Tarāpa emāko toh kynexine nakuaka, kana anỹnōko, kana anỹnanōme toexirykōke.

¹⁷—Kana anỹnōko matou? Ehmaropa ymaro. Āmorepatorỹko ase imehnō amorepatohme oya xine jenetupuhtohme eya xine, tykase ynororo eya xine.

¹⁸Mame axĩ tarāpa tynomose eya xine Jezu maro toytotohkōme. Jezu tokahmase eya xine rahkene.

¹⁹Morarame moino pitiko Zepeteu mūkuru enene, Tiaku, João, enara. Kanawao toh kynexine. ²⁰Tarāpa tuĩpokary poko toh kynexine. Mame toto eahmane. Mame tumykō tynomose eya xine. Zepeteu tynomose kanawao, ipoetory tō maro. Jezu maro toytose toto.

Jorokohpe aexihpyry poko

(Ruk 4.31-37)

²¹Moraramé Kapanau pona toytose toto. Mame juteu to oserematohae toto oturutoh taka Jezu tomõse mokaro amorepatohme tyya. ²²Mame tõsenuruhkase toto Jezu omiry etaryke tyya xine.

—To! Orẽpyra amorepato mose nase. Moeze omihpyry poko amorepatõkõ sã pyra nase. Orẽpyra nase, tykase toto. ²³Moraramé jorokohpã tooehse morotona. Toto atamorepatoh taka tomõse ynororo. Ynara tykase ynororo opore,

²⁴—Oty se hma Jezu, Nazarepohnõ? Yna enahkapyry se hmahno? Awaro ase. Ritonõpo mũkurume oexiry waro ase. Inenehpohpyry kurãme mase, tykase jorokohpã Jezu a opore.

²⁵Mame joroko tyenonohse eya,

—Mynyhme exiko. Otütako ropa mokyro ae. Jũme irumekako ropa, tykase Jezu eya.

²⁶Moraramé jorokohpã tõsëtorimase. Kui tykase ynororo opore. Moraramé tutütase ropa joroko mokyro ae. ²⁷Mame tõsenuruhkase morotaõkõ emero.

—Enëko matose tyoro inamorepatary. Orẽpyra mana. Joroko tõ tütanohpory ropa waro roropa ynororo, tykase toto oxime rokene.

²⁸Moraramé Jezu tokãtose moerõkomo a Karireapõkomo a.

Peturu merenoty kurãkatopõpyry ropa poko Jezu a

(Mat 8.14-15; Ruk 4.38-39)

²⁹Moraramé juteu tõ atamorepatoh tae tutütase ropa ynororo. Mame Ximão Átare maro tytapyikõ taka toytose toto, Tiaku, João, Jezu, enara.

³⁰Mame Ximão merenoty kure pyra kynexine oxirohnõko. Tohrame kynexine. Jezu turuse eya xine,

—Kure pyra mose mana, tykase toto eya. ³¹Moraramé kurãkara anyne ropa tomary ke. Axĩ tõxirohkehse ropa ynororo. Towõse ropa ynororo. Mame tautuhmase toto mokyro a, kuranõpokara a.

Kurãkõkara kurãkatopõpyry ropa Jezu a

(Mat 8.16-17; Ruk 4.40-41)

³²Mame kokonie pukuro kurãkõkara tarose imehnomo a tuhke Jezu a, toto kurãkatohme ropa. Jorokohpãkõ roropa tarose eya xine.

³³Kapanauõpõkõ roropa tooehse tuhke imoihme. Tapyi eutary pota taka tõximõse toto. ³⁴Mame kurãkõkara tukurãkase ropa eya, tuhke. Joroko to tutütanohpose roropa eya mokaro ae. Joroko a sekerekamexipopyra kynexine ynororo, “Awaro ynanase,” karyke eya xine.

Karirea po Jezu ehtopõpyry*(Ruk 4.42-44)*

³⁵Morarama kuratiri etaryhtao towõse ropa Jezu. Tokare pyra toytose ynororo ahno esaka pyra oturuse Ritonõpo maro. ³⁶Mame okomino Ximão a tokahmase tymarõkõ maro. ³⁷Mame Jezu tonese ropa tyya xine ahtao ynara tykase toto eya, —Emero oupõiko toh mana, tykase toto eya.

³⁸Morarama ynara tykase Jezu eya xine, —Ehmaropa tyorõ pata pona, morotõkõ amorepase Ritonõpo omiry poko. Moro poko oepyase, tykase Jezu.

³⁹Morarama kõykõtõ Karirea poro Ritonõpo omiry ekarory poko juteu tõ atamorepatohtonõ takuroko. Joroko to tutütanohpose roropa ahno ae eya.

Ipũ imotahpyry kurākatopõpyry Jezu a*(Mat 8.1-4; Ruk 5.12-16)*

⁴⁰Morarama tupũ motaryke toytose imepyry Jezu a toetuarimaryke. Tosekumuru po typorohse ynororo Jezu õpataka.

—Ajohpāme sã ynara āko ase oya, kukurākako ropa ukurākary se awahtao. Imepỹ tukurākase oya exiryke oya tuaro oehno, tykase ynororo Jezu a.

⁴¹Mame nupunato mokyro eneryke tyya tapose tomary ke.

⁴²—ÿ, okurākāko ropa ase, tykase Jezu eya. Axĩ ipũ totyhse ropa. Kure ropa toehse ynororo. ⁴³Morarama ynara tykase Jezu tunukurākahpyry a,

⁴⁴—Osekātopyra ke exiko. Topohme rokẽ ytoko Ritonõpo maro oturukety a. Osenepota eya. Moeze nekaropohpyry ekarota eya, kure rokẽ oehtohme, imehnõ tuarõtatohme roropa okurākatopõpyry ropa poko, tykase ynororo eya repe.

⁴⁵Yrome toytory ropahtao tokātose eya itamurume. Emero tõsekātose rahkene. Morara exiryke Jezu tokare ytoytosaromepyra toehse pata tõ pona. Ahno esao pyra rokẽ ynororo ehse. Mame patapõkõ tuhke toytose eya.

Pakaihkapỹ kurākatopõpyry ropa Jezu a*(Mat 9.1-8; Ruk 5.17-26)*

2 ¹Morotoino toytose ropa Jezu Kapanau pona. Mame imehnõ tõturuse ipoko. Ynara tykase toto,

—Tooehse ropa Jezu mana tytapyĩ taka, tykase toto ipoko. ²Mame morotona tooehse toto imoihme. Tapyi typehkase eya xine. Tapyi eutary pota tao tõximõse toto. Morarama tamorepase toto Jezu a Ritonõpo omiry poko. ³Morarama pakaihkapỹ tonehse imehnomo a Jezu a ikurākatohme ropa. Asakoropane kynexine enehnanomo. ⁴Yrome omõsaromepyra toh kynexine ahno tuhke exiryke. Morarama tapyi mypatarānaka tõnuhse toto. Tapyi typiaposse eya xine Jezu etonie. Mame kurākara tonyhtose eya xine moro ae etueh maro Jezu myhtokoxi.

⁵—Kurākatõ mokyro, tykase toto tukurohtao xine. Mame toto kurohtao tonetuputyry waro Jezu kynexine. Mame ynara tykase ynororo kurākara a,

—Aimo, oorypyry korokāko ase, tykase ynororo eya.

⁶Moroto Moeze nymerohpyry poko amorepatōkō kynexine, typorohse. Tohne toehse toto Jezu omiry etaryke tyya xine.

⁷—To! Morara kary popyra mana. Ritonōpo poenohnōko rokē mose mana. Ritonōpo rokē popy rypyry korokary waro mana, tykase toto. Jezu kerekeremāko toh kynexine tukurohtao xine.

⁸Yrome Jezu tuaro kynexine. Tykerekeremary tonetupuhse eya.

—Oty katoth ykerekereemāko matou okurohtao xihne? tykase ynororo eya xine. —Ywy ase Kapu ae Ayhtohpyry. ⁹Iirypyrymākō rypyry korokary waro ase. Kurākōkara kurākary waro roropa ase. ¹⁰Naeroro mose kurākāko ropa ase, iirypyrymākō rypyry korokary waro jexiry waro oehtohkōme, tykase ynororo eya xine.

Mame ynara tykase pakaihkapyny a ynororo,

¹¹—Tukurākase ropa mase. Owōko ropa. Oetueh aroko ropa atapyi taka, tykase ynororo eya.

¹²Mame kuranōpokara towōse ropa totueh tapoe. Totueh tarose ropa eya. Mame tutūtase ropa ynororo tapyi tae imoihmākō neneryme. Mame tōsenuruhkase toto.

—To! tykase toto. —Kure Ritonōpo imehtiko. Mosero panō onenepitopyra sytatose, tykase toto.

Rewi eahmatopōpyry Jezu a tymaro aytotohme
(*Mat 9.9-13; Ruk 5.27-32*)

¹³Morarama tutūtase ropa Jezu. Ikuhpo ehpihoxi toytose ynororo. Moroto ahno imoihme Jezu zomye toehse toto. Mame tamorepase toto eya. ¹⁴Morarama mōpozakoxi toytose tahtao Rewi tonese eya, Aupeu mūkuru. Kohrame ynororo kynexine kowenu tinerū apoitoh tao.

—Ymaro eropa, ypoetoryme, tykase Jezu eya.

Mame toytose ynororo imaro. ¹⁵Morarama Rewi tapyi taka toytose Jezu. Typorohse ynororo meza myhtokoxi. Tuhke kowenu tinerū apoinanō moroto kynexine. Mokaro maro, Jezu typorohse. Ipoetory tō roropa imaro typorohse. Iirypyrymākō roropa moroto kynexine tuhke. ¹⁶Morarama moroto Moeze nymerohpyry poko amorepatōkō kynexine, parixeu tō maro. Jezu otukuru tonese toto a iirypyrymākō maro, kowenu tinerū apoinanō maro. Ynara tykase toto Jezu poetory tomo a,

—Oty katoth oesēkō otuhnōko hnae kowenu tinerū apoinanō maro iirypyrymākō maro? tykase toto tōturupose.

¹⁷Morarama toto omiry totase Jezu a. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Kurākō topinopyry se pyra mā toto, kure toexirykōke. Kurākōkara rokē topinopyrykō se mā toto. Morararo kurākō kurākase pyra oepyase. Iirypyrymākō rokē kurākase oepyase, Ritonōpo omipona toto ehtohme, tykase Jezu eya xine.

Amotyryae rokē otuhtoh poko*(Mat 9.14-17; Ruk 5.33-39)*

¹⁸Moraramé João poetory tō amotyryae rokē otuhse toto Ritonōpo maro tōtururukōke. Parixeu tō roropa amotyryae roropa otuhse toto juteu tamuru omipona toehtohkōme. Moraramé imehnō toytose Jezu a oturupose. Ynara tykase toto eya,

—João poetory tō amotyryae rokē otuhnōko. Parixeu poetory tō roropa otuhnōko amotyryae rokene. Oty kahtohme hkoh opoetory tō rokē tuenikaroro otuhnōko nae kokoro rokene? tykase toto, tōturupose Jezu a.

¹⁹Mame ynara tykase Jezu eya xine,

—Toipe tosēkō maro toexirykōke, ymaro toexirykōke tuenikaroro rokē otuhnōko nase toto. ²⁰Imeipo mā emynymāko mā toto tymaro xine pyra toehse jahtao. Morara ahtao rokē amotyryae rokē otuhnōko mā toto toemynymarykōke, tykase Jezu eya xine.

²¹—Upo pakato toexihkase ahtao, kamisa kasenato ke pyra, ipanō ke rokē ixixīnōko ropa sytatose. Kamisa kasenato ke typitahmase ahtao exihkāko ropa mana itamurumehxo. (Naeroro atamurukō omihpyry maro jomiry onoximara ehtoko. Atae pyra mā jomiry atamurukō omihpyry maro.) ²²Morararo eukuru ēme okyno pihpyry tyrise ahtao. Mame eukuru tyrisenā onyripyra sytatose pakato ētypyry aka. Tyrise eukuru kasenato zaka ahtao ehmōko mana pakatome exiryke. Mame eukuru ekuānōko mana atahnikāko. Eukuru ē roropa atahnikāko. Māpyra eukuru ē tyrisenā aka eukuru tyrisenā tyrise ahtao atahnikara mana asakororo eukuru, eny, enara. (Moro sā ynekarohpyry ēme matose tyrisenā sā toehse awahtao xine,) tykase Jezu eya xine.

Oserematoh esēme Jezu ehtoh poko*(Mat 12.1-8; Ruk 6.1-5)*

²³Moraramé oserematohae Jezu toytose tupito rānakuroko, typoetory tō maro. Tiriiku rānaka toytorykohtao ipoetory tomo a tiriiku tytahkase omise toexirykōke. Toipe juteu tō pake. “Ematonanohnōko mase,” kara toto imepỹ tupi po tonahsē apoiryhtao omise exikety a enahtohme.

²⁴Moro eneryke tyya xine ynara tykase parixeu tō Jezu a,

—Eneko ke! Oty katohmehko moxiā tiriiku poko erohnōko nae? Popyra mana. Pake Ritonōpo omi poe ynara tymerose Moeze a pape pokona, “Erohpyra ehtoko oserematohae,” me tymerose pake, tykase parixeu tomo.

²⁵Moraramé Jezu a tozuhse toto. Ynara tykase ynororo,

—Pape imerohpyry onenepitopyra hmatou Tawi ehtopōpyry poko, typoetory tō maro omise toto ahtao? ²⁶Ritonōpo maro oturutoh taka tomōse ynororo typoetory to maro Ritonōpo zuru pokona. Apiata moro tapyi eraseme kynexine. Ritonōpo nukurākapohpyry rokē kynexine, tymaro oturuketō zurume. Moro tohse Tawi a omise toexiryke. Tawi Ritonōpo maro oturuketō maro pyra kynexine repe. Yrome

moro wyi tohse eya. Tymarõkõ tupase roropa eya. (Mame moro wyi enahxïpo Tawi tomo a, “Popyra matose,” kara Ritonõpo kynexine eya xine. Morara ahtao oty katoth ypoetory tõ hxirõko matou?) ²⁷Mame ynara tykase Jezu parixeu tomo a, —Oserematoth tyrise Ritonõpo a kuoserematothkõme. Yrome sero nonopõkõ tyrise eya oserematothme rokẽ pyra. ²⁸Ywy ase oserematoth esẽme, oserematoth rihpõme jexiryke, Kapu ae Aythopyryme jexiryke, tykase Jezu eya xine.

Aosemahmirihmahpyry kurākatothpyry ropa poko

(*Mat 12.9-14; Ruk 6.6-11*)

3 ¹Morotoino juteu tõ atamorepatoh taka Jezu toytose ropa. Moroto aosemahmirihmahpyry kynexine. ²Morarama parixeu tõ Jezu enẽko toh kynexine aehxirotome repe.

—Otarãme kurākara kurākãko ropa mana oserematothae, tykase toto.

³Mame Jezu tõturuse aosemahmirihmahpyry a. Ynara tykase ynororo eya,

⁴—Aimo, osehko irãnaka, tykase eya. Mame tonenanomo a ynara tykase ynororo,

—Oty kurehxo oya xine oserematothae nae? Kure ehtopo? Popyra ehtopo? Oty oya xine kurehxo oserematothae nae? Kurākara kurākatoth ropa? Imepỹ etapatopo? Oty pake tyripose oserematothae Moeze a Ritonõpo omi poe? tykase Jezu, tõturupose eya xine.

Yrome onezuphyra toh kynexine. ⁵Mame tãkye pyra Jezu tõsenuhmase. Tomyẽkõ tonese eya. Tohne roropa kynexine tohse otato pyra toto exiryke. Mame kurākara a ynara tykase ynororo,

—Oemary anỹko, tykase eya ynororo. Mame tãtaporamase ynororo. Emary osepuene tohse ropa. ⁶Morarama parixeu tõ tutõtase ropa moro tae. Morarama tõximõse toto, Erote epe tõ maro, Jezu poko tõturutothkõme, Jezu etapary se toexirykõke.

Imoihmãkõ poko ikuhpo ehpio

⁷Morotoino toytose ropa Jezu typoetory tõ maro ikuhpo pona, Karirea pona. Mame tokahmase ynororo imoihmãkomo a Karireapõkomo a, Juteapõkomo a, ⁸Jerusarẽpõkomo a, Itumeapõkomo a, Joatão moinõkomo a, Tiropõkomo a, Xitõpõkomo a, enara. Tokahmase ynororo imoihmãkomo a. ⁹Inukurãkatary enery se toexirykõke toytose toto, tuhke tukurãkase kurãkõkara eya exiryke. ¹⁰Morara exiryke epuepurohmãko toh kynexine kurãkõkara Jezu apotothme tyya xine. Mame kanawa tohpiķẽ tonehpose typoetory tomo a tõtyritohme, tykorõmaryino imoihmãkomo a.

¹¹Morarama jorokohpãkõ Jezu eneryhtao, toepukase toto ãpataka,

—Ritonõpo mũkuru nymyry mase, tykase toto. Kui tykase roropa toto.

¹²Mame turuse toto Jezu a.

—Jekaropyra ehtoko, tykase ynororo eya xine.

Orutua kō menekatopōpyry Jezu a 12me tymaro toto ytotohme
(*Mat 10.1-4; Ruk 6.12-16*)

¹³Morarame toytose ynororo ypy pona. Tÿpenery tō rokē tarose eya.
¹⁴Moroto tymenekase toto eya 12me tymaro toto ytotohme.

—Amarokō tymenekase ya ymaro oytotohkōme, tykase ynororo eya xine. —Ynenyokyryme roropa matose exīko Ritonōpo omiry ekarotohme imehno a. ¹⁵Yjamitunuru ekarōko ase oya xine joroko to tūtanohpotohme oya xine imehnō ae, tykase ynororo eya xine.

¹⁶Ynara toh kynexine, Ximão. Mokyro tosehpase ropa Peturume Jezu a. ¹⁷Zepeteu poenō kynexine. Tiaku, João, enara toh kynexine. Konomerume tosehpase roropa toto Jezu a. ¹⁸Imehnō roropa moroto kynexine, Ātare, Firipe, Patoromeu, Mateu, Tome, Tiaku. Aupeu mūkuru kynexine ynororo, Tateu maro, imepÿ Ximão roropa. Juteu tō esary pynoto kynexine ynororo te, ¹⁹Juta Ixikariote. Tosē ewokahpō ynoro kynexine. Enara tymenekase toh kynexine Jezu a typoetoryme.

Peuzepu poko
(*Mat 12.22-32; Ruk 11.14-23; 12.10*)

²⁰Morarame Jezu toytose ropa ahtao tytapyī taka tuhke ahno moroto kynexine tōximōse. Morara exiryke otuhpyra kynexine ynororo. ²¹Mame morara aexiry totase epe tomo a. Morara exiryke tooehse toto morotona Jezu poko.

—Otarāme rowotāko mana, tykase toto ipoko repe.

²²Morarame Moeze omihpyry warōkō, Jerusarē poe aehtyā ynara tykase toto ipoko,

—Jorokohpe mana, Peuzepuhpe, tykase toto Jezu poko. (Peuzepu joroko tamuru esety akorony.)

—Joroko tamuru poe joroko tō tūtanohpōko mana ahno ae, tykase imehnō roropa ipoko.

²³Morarame Jezu a imoihmākō tykohmase tyya, toto amorepatohme. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Otātohxō joroko tō na etūtanohpōko ropa nah oxime? Imepÿ joroko onutūtanohposaromepyra imepÿ joroko mana ynarohnōme toexirykōke.

²⁴Morararo pata tamurupōkō oseosetaparyhtao, osenahkāko rokē mā toto. ²⁵Tapyitaōkō roropa osetaparyhtao, osenahkāko rokē toto.

²⁶Morararo joroko tamuru joroko tō maro osetaparyhtao okynā pyra osenahkāko mā toto oxime toexirykōke.

²⁷—Etatoko pahne, jamitu tapyī taka omōsaromepyra imepÿ mana ematonase, esē jamihme exiryke. Yrome tapyi esē tymyhse ahtao rokē, imōkomory ematonanoohnōko mana esē tymyhse exiryke sã rokene. (Morararo joroko tamuru tymyhse ahtao rokē joroko tō tūtāko ropa sã mana.)

28—Ynara kary se ase oya xine, emero oorypyrykō korokāko Ritonōpo mana. 29Tykerekereematopōpyry korokāko roropa mana. Toiro rokē onykorokara ekurehnōko mana. Tuzenu kerekereematopōpyry onykorokara mana jūme. Ehxirokehpyra Zuzenu kerekereemahpōkō mana. Etuarimakehpyra roropa toh mana jūme.

30Morara tykase Jezu typoko, “Jorokohpe nase,” tykase mokaro exiryke.

Jezu eny, zakorō tomo, enara
(*Mat 12.46-50; Ruk 8.19-21*)

31Morarama Jezu ē tooehse zakorō tō maro. Jezu maro tōtururu se toh kynexine repe. Yrome omōpyra toh kynexine tapyi taka. Jarānao rokē toh kynexine. 32Jezu zomye ahno typorohse kynexine imoihme. Ynara tykase toto eya,

—Asa oya kynako. Moky reh oeraximāko jarānao, ākorō tō maro, tykase toto eya.

33Yrome ynara tykase Jezu eya xine,

—Onoky aja mokyro? Onokā jakorō tō mokaro? tykase. 34Tomyēkō eneryme ynara tykase ynororo,

—Tarōkō ajame toh mana, jakorō tōme roropa mā toto. 35Ynara exiryke, Ritonōpo omipona exiketō wekyryme mā toto, jakorōme, worryxiryme, ajame, enara, tykase ynororo eya xine.

Otyro puhturu arykane
(*Mat 13.1-9; Ruk 8.4-8*)

4 1Morotoino tamorepase ropa toto Jezu a ikuhpo ehpio. Ahno imoihme exiryke tōtyrise ynororo kanawa tohpika aka. Typorohse ynororo kanawa aka. 2Moroto ahno tuhke tuna ehpio. Mame Ritonōpo omiry enetupuhtoh poko tamorepase toto eya. Ynara tykase ynororo,

3—Etatoko pahne, otyro puhturu arykane toytose. Sapararahme ipuhturu pahne sā mana ahtatohme. 4Osema taka ipuhturu ohpahnōko roropa sā mana. Moroto torō tō enahnōko sā mana osema tao exiryke. 5Topuxikiri htaka roropa ohpahnōko sā ipuhturu mana. Moroto ēxihtāko sā mā repe, nono pitiko nae exiryke. 6Yrome xixi tutūtase ahtao, axī aremānōko mana. Orihnōko ropa axiny. Tymise pitiko toehse repe. Yrome ahtara ekurehnōko mana. 7Mame ātaryka htaka roropa ipuhturu ohpahnōko sā roropa mana. Morararo ātarykahmā eīko. Ahtara ekurehnōko roropa mana ātaryka htao toexiryke. 8Mame nono kurā pona ohpahnōko roropa ipuhturu mana. Moroto ahtāko kure mana otyro zamaro nono exiryke. Kure ekutāko mana. Kure eperytāko roropa mana. Tuhke eperytāko mana, tykase Jezu eya xine.

9Morarama ynara tykase ynororo eya xine,

—Otatohxō awahtao xine menetupuhtory, metatory roropa, tykase Jezu eya xine.

Jezu namorepatopõpyry poko
(*Mat 13.10-17; Ruk 8.9-10*)

¹⁰Moromeĩpo ipoetory tõ tõturupose Jezu a ahno amereh tykase ahtao. Ynara tykase toto,

—Oty poko hkoh moturuno ynanetaryme? Onenetupuhpyrahme sã ynanakene, tykase toto, tõturupose.

¹¹—Arypyra, Ritonõpo omiry poko oturũko akene oya xine, Ritonõpo enetupuhthohme oya xine oesẽkõme. Ynekarohpyry tupime mã onenetupuhpynomo a. ¹²Naeroro,

“Etãko toh mã repe. Yrome jomiry onenetupuhpyra mã toto.

Enẽko roropa mã toto. Yrome zuaro pyra sã mã toto,

tyyrypyrykõ onurumekara toexirykõke,

Ritonõpo a tyyrypyrykõ onykorokapopyra roropa toexirykõke, tykase Jezu typoetory tomo a.

Otyro puhturu arykatopõpyry poko amorepary poko
(*Mat 13.18-23; Ruk 8.11-15*)

¹³Morarame typoetory tõ turuse eya. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Ãmorepatopõpyrykõ onenetupuhpyra ro oexirykõ popyra mana.

Sẽ onenetupuhpyra awahtao xine, imepỹ ke amoreparykohtao roropa morararo onenetupuhpyra matose.

¹⁴—Mokyro tỹkyryry puhturu arykane poko sã oturuno. Mokyro sã mã imepyny, Ritonõpo omiry poko urutono. ¹⁵Mame moro osema taka aohpahtyã sã Ritonõpo omiry etananõ mã repe. Mame joroko tamuru oehnõko axiny, Ritonõpo omiry enahse ikurohtaka xine. ¹⁶Morararo mokaro imehnomo, Ritonõpo omiry etãko roropa toh mã repe. Yrome topuxikiri htaka aohpahtyã sã mokaro mana. Ritonõpo omiry etãko toh mã repe. Atãkyemãko roropa toh mã repe. ¹⁷Yrome mitara Ritonõpo omiry mã ikurohtao xine ekurehnõko. Ahtara ekurehnõko roropa mana. Morotoino okynã pitiko toehse ahtao, tyhtomarykohtao, tykerekeremarykohtao roropa Ritonõpo omiry pokoino, poremanõko toh mã rahkene. Urumekãko toh mana. ¹⁸Mame tyoro roropa âtaryka htaka aohpahtyamo. Moro sã Ritonõpo omiry etananõ kurohtao âtaryka samo. Ritonõpo omiry etãko toh mã repe. ¹⁹Yrome torëtyke rokẽ toto tyorõ poko, tytineruke se rokẽ toehtohkõ poko, tymõkomoke se toehtohkõ poko roropa. Ritonõpo omiry emãpyra ikurohtao xine, ekurehnõko âtaryka htaka aohpahtyã samo. ²⁰Yrome mokaro mã nono kurã pona arykahpyry samo. Ritonõpo omiry etaryhtao tyya xine jamaro toh mana. Emãnõko roropa ikurohtao xine mana, aomipona toto exiryke. Ehmataõtãko sã roropa ikurohtao xine mana. Mãsa rokẽ pyra Ritonõpo omipona exĩko toh mana, tykase Jezu eya xine.

Saerehkatoh poko*(Ruk 8.16-18)*

²¹Morarama ynara tykase ropa Jezu eya xine,
 —Kasana mitaka nāparina onyripyra exino mana. Zara zopikoxi onyripyra roropa exino mana. Esaka rokē tyriko exino mana saerehkatohme. Emero zeipōko mana. ²²Moro sã emero zonētyã enepōko ropa Ritonōpo mana. Emero enepyn̄potō enepōko ropa mana. ²³Otato awahtao xine menetuphutory, tykase ynororo eya xine.

²⁴Morarama tōturuse ropa ynororo,
 —Jomiry etāko matose repe, jomipona ehtoko. Otato awahtao xine atamorepāko matose kure, tuhkehxo apoīko matose. ²⁵Morararo otato awahtao xine, itamurumehxo otuarōtanohtor̄yko Ritonōpo mana. Yrome otato pyra awahtao xine, āmorepatopōpyrykō poko wenikehnōko matose emero porehme.

Otyro puhturu ahtary poko

²⁶Morarama ynara tykase ropa Jezu,
 —Ritonōpo tuisame exiry otyro puhturu arykane sã mana. Mame otyro puhturu arykāko sã mana tupito pona. ²⁷Mame tuenikaroro exiko mana. Okynã pixo toehse ahtao ipuhturu ēxihtāko mana, ahtāko roropa mana onenepyra ahtao. ²⁸Nono rokē ēxihtanohpōko mana. Morarama ekutāko mana. Mame eperytāko mā rahkene. ²⁹Mame otyro toehkehse ahtao tupito esē atarypokety sã tuhme tahkāko mana, isapakamyryke.

Moxitatu puhturu ehtopōpyry poko*(Mat 13.31-32,34; Ruk 13.18-19)*

³⁰—Moro sã matose Ritonōpo tupime. Oty sã ropa Ritonōpo tuisame exiry?
³¹Otyro sã mana. Moxitatu samo. Ipuhturu pisarara repe. ³²Yrome tarykase ahtao ahtāko zumo. Amorihtāko. Torō to esaryme amoriry exiko mana.

³³Mame tuhke turuse toto, “Ynara sã Ritonōpo tuisame exiry,”
 katoh poko turuse toto enetupuhtohme eya xine. ³⁴Imoihmākō maro tahtao enetupuhtoh rokē tokarose eya. Mame typoetory maro tahtao enetupuhtoh poko tutuarōmase ropa toto.

Tyryrykane mynyhpākatopōpyry poko Jezu a*(Mat 8.23-27; Ruk 8.22-25)*

³⁵Morarama tykohmāse ahtao,
 —Ehmaropa ikuhpo mōpozakoxi, tykase Jezu typoetory tomo a. ³⁶Morarama imoihmākō enyokryhtao tyya xine tōtyrise toto kanawaka, Jezu arotohme kanawae. Imep̄y kanawa roropa īkapo toytose. ³⁷Morarama tyryry tykase itamurume. Tyryry karyhtao sapararah tykase

pohkane kanawa pokona. Kanawa nerymary se toehse pohkane. ³⁸Jezu nyhnōko kynexine kanawa ātykyo. Zupuhpyry tapōke kynexine.

—Tuisa, yna pyno pyra hma? Nerỹko reh sytatohe, tykase toto eya.

³⁹Mame typakase ropa Jezu. Tyryrykane tymynyhpākapose eya,

—Omynyhpāko, pohkara exiko, tykase Jezu. Mame tyryry tykakehse, mynytyme konōto rokē toehse. ⁴⁰Mame ynara tykase typoetory tomo a,

—Oty katohe oserehnōko matou? Jenetupuhpyra ro hmatohu? tykase ynororo eya xine.

⁴¹—To! tykase toto tyya xine tōsenuruhkase toto,

—Mosehxo reh imehxo nahse. Tyryrykane mynyhpākapono, pohkane roropa mynyhpākapono, tykase toto oseya rokene.

Jorokohpā kurākatopōpyry poko Jezu a

(Mat 8.28-34; Ruk 8.26-39)

5 ¹Morarama toeporehkase toto Keraza pona, ikuhpo mōpozakoxi.

²Morarama kanawae Jezu towōse. Mame mokyro jorokohpā tooehse okepỹpo tō poe. ³Moroto okepỹpo tō po esary kynexine. Pake mokyro jorokohpā emyhpopyra ehse. ⁴Osemazuhme tymytymyhse repe keti ke. Yrome tymyhtoh kurimene risē tamohmohse eya.

—Sukurematatose, tykase imehnō repe. Yrome onukuremasaromepyra toh kynexine. ⁵Nyhpā eya ynororo. Okepỹpo tō poro ytoytose ynororo pyy poro. Kui kakehpyra ehse, topu ke tōtokotokose roropa ynororo.

⁶Morarama Jezu eneryke tyya, moe ahta ro tururume toytose ynororo eya. Tosekumuru po typorohse ynororo Jezu ēpataka. ⁷Oporo ynara tykase,

—Oty se hma Jezu ya? Ritonōpo kapuaō mūkuru mase, imehxo exikety mūkuru. Ajohpāme sā josanumara ke exiko, tykase ynororo opore.

⁸Osemazuhme Jezu ynara tykase exiryke,

—Mose ae otūtako ropa joroko kahpyry, tykase Jezu exiryke.

⁹Mame,

—Onoky oesety? tykase ropa Jezu eya.

—Ekuhpỹme yna esety nase, tuhke yna exiryke, tykase ynororo Jezu a.

¹⁰—Yna onenyohpyra exiko mya, tykase jorokohpā Jezu a.

¹¹Mame moroto tuhke poinokoimo kynexine otyro ētuhkāko pyy ēmory po.

¹²—Yna enyohko yna omōtohme poinokoimo aka. Ah ynanomōxi, tykase toto otuhparo Jezu a.

¹³Morarama torekohmaryke tonyohse toto Jezu a. Orutua ae tutūtase ropa toto. Poinokoimo aka tomōse toto, joroko tomo. Morarama tururume toytose toto poinokoimo emero porehme. Tyhtose toto pyy ēmory poe nakuaka. Tyneryse toto emero. Asakoro miume tyneryse poinokoimo.

¹⁴Mame inahpahpōkō toepase patapōkō zuruse, pata moinōkō zuruse roropa. ¹⁵Morarama tuhke panatase tooehse toto Jezu a osenuhmase. Jorokohpanōpo tonese toto a typorohse. Upo tamuruse eya. Zae oturūko

(Mak 5.6)

kynexine Jezu maro. Mame tōserehse toto. ¹⁶Morarame morotōkō ynara tykase toto mokyro enese aehtyamo a,

—Mose jorokohpanōpo. Joroko tō tūtanohpo ropa Jezu, tuhke zae.

Mame tyneryse poinokoimo tō emero, tykase toto mokaro a oehsenākomo a. ¹⁷Morarame Jezu a ynara tykase poinokoimo esamōpyamo,

—Ytoko ropa oesaka, tykase toto. Otuhparo tonyohse ropa Jezu eya xine tosae xine.

¹⁸Morarame kanawaka Jezu aotyryryhtao, mokyro jorokohpanōpo tōturuse imaro,

—Tuisa, amaro ytoxi ajohpāme samo, tykase ynororo eya repe.

¹⁹—Arypyra. Atapyĩ taka rokē ytoko ropa. Oepe tō maro oturuta. Kure ke oturuko okurākatopōpyry ropa poko, opyno jexiry poko roropa, ypoetoryme oexiry poko, enara, tykase Jezu eya.

²⁰Morarame toytose ropa jorokohpanōpo pata konōto poro, Tekapori poro. Moroto tōturuse ynororo, tukurākatopōpyry ropa poko. Mame emero tātākyemase toto, “Emese kure Jezu mana,” tykase toto.

Jairu ytotoöpöpyry Jezu a
(*Mat 9.18-19; Ruk 8.40-42*)

²¹Morarame tātakuohse ropa Jezu kanawae mōpozakoxi. Ahno imoihme tooehse ropa eya morotona, ikuhpo ehpiokoxi. ²²Morarame juteu tō atamorepatoh esē tooehse, esety Jairu. Jezu pupuru myhtokoxi typorohse ynororo.

²³—Tuisa kuakorehmako ajohpāme samo. Jēxiry orihnōko mana. Ymaro eropa ajohpāme samo. Oemary tyrikose epona aekurākatohme ropa, orihpyra aehtohme, tykase ynororo eya.

²⁴Mame imaro toytose Jezu. Yrome ahno imoihmākō Jezu maro toytose. Ytopyra sã kynexine tuhke ahno exiryke.

Jezu zupō apotopōpyry nohpo a
(*Mat 9.20-22; Ruk 8.43-48*)

²⁵Morarame nohpo moroto kynexine munuimohpano. Pakero kure pyra toehse ynororo. ¹²me jeimamyry taropose kure pyra toexiry poko rokene.

²⁶Toanahtose eya itamurume. Tuhke opi warōkomo a tukuhse roropa repe, yrome epona pyra, kure pyra itamurume exiryke. Tytinerukehse rokene.

²⁷Jezu ekary totase tyya exiryke, ikapo toytose ynororo tuhkākō rātakuroko.

²⁸—Jezu zupō temuhmaryhtao rokē ya ekurākāko ropa ase, tykase ynororo tukurohtao. ²⁹Morarame zupō tytemuhmase eya. Axī imunuru tymynyhpāse, kure toehse ropa ynororo. Mame toekurākary ropa waro toehse ynororo. ³⁰Jezu roropa tunukurākahpyry waro kynexine. Tōsenuhmase ynororo t̃kakoxi.

—Onoky jupō temuhmano? tykase ynororo.

³¹Morarame ipoetory tomo a tozuhse. Ynara tykase toto,
—Imoihmākō enēko mase. Epurohpurohmāko rokē toh mana. Oty katoh, “Onoky ytemuhmano?” āko mahno? tykase toh Jezu a repe.

³²Yrome Jezu tōsenuhmase ropa t̃kakoxi tytemuhmahpō enetohme.

³³Mame mokyro tōserehse. Tykytyky tykase ynororo tukurākase ropa toexiryke. Jezu ēpataka tooehse. Tosekumuru po typorohse. Emero kure turuse inukurākahpyry a. ³⁴Morarame ynara tykase Jezu,

—Kuku, jupō mytemuhmano okurākatohme. Kuenetupuhno. Morara exiryke kure ytoko ropa. Tukurākase ropa mase, tykase Jezu eya.

Jairu ěxiry ěsemākatopōpyry ropa Jezu a
(*Mat 9.23-26; Ruk 8.49-56*)

³⁵Morara karyrohtao Jairu tapyĩ tae tooehse toto.

—Oẽxiry norihno. Amorepatō onerekohmara exiko, tykase toto aorikyhpory zumy a.

³⁶Yrome mokaro otururu totase Jezu a,

—Oserehpyra exiko. Ākorehmary enetupuhko ya, tykase Jezu aorikyhpory zumy a.

³⁷Moraramé typoetory tō rokē tarose eya, Peturu, Tiaku, João, enara rokene. Tiaku akorō João kynexine. ³⁸Moraramé toeporehkase toto Jairu tapyī taka. Tuhke ahno moroto kynexine xitaketomo, aorikyhyry hnamonanomo, enara. ³⁹Moraramé tapyi taka tomomyryhtao ynara tykase ynororo eya xine, —Oty katoḥ panaikato matou, xitāko? Xitara ehtoko. Mose orihpyra nase. Nyhnōko rokē nase, tykase Jezu eya xine.

⁴⁰Moraramé tounohse eya xine. Mame emero Jezu a tutūtanoḥpose ropa toto tapyi tae. Jū maro rokē tomōse toto, jumy, jeny, typoetory tō oseruao. Enara toḥ tomōse aorikyhyry enese. ⁴¹Moraramé emary tapoise Jezu a.

—Tarita kumi, tykase ynororo aomiry ae. “Orymo, owōko ropa,” katopo.

⁴²Morara kaxīpo sā rokē tōsemāse ropa ynororo. Toytoytose ropa ynororo toehsehxo exiryke. 12me ikonopory nae kynexine ynororo. Tākye toehse ropa jū tomo. ⁴³Moraramé ynara tykase Jezu eya xine,

—Jekātopyra ke ehtoko, tykase Jezu eya xine. —Mose kure autuhmatoko, tykase roropa ynororo.

Jezu ehtopōpyry Nazare po (*Mat 13.53-58; Ruk 4.16-30*)

6 ¹Morotoino Jezu toytose ropa tosaka, Nazare pona, typoetory tō maro. ²Mame juteu tō atamorepatoh taka toytose ynororo oserematoḥae, ahno amorepatohme tyya. Mame aomiry etananō ynara tykase toto ipoko, —Otokoino mose tutuarōtase nae? Onoky poe tuaro nae? Onoky poe roropa kurākōkara kurākāko roropa nae? tykase toto.

³—Yrome Jezu waro sytatose. Wewe poko erohkety mosero, Maria mūkuru. Zakorō tō moxiamo, Tiaku, Joze, Juta, Ximão, enara. Aoryxiry tō kymaro xine roropa mana, tykase toto ipoko.

Morara exiryke aomiry etary se pyra toḥ kynexine. ⁴Mame ynara tykase Jezu eya xine,

—Ritonōpo poe urutōkō se imehnō mā repe. Yrome esarypōkō ise pyra mā toto. Jekyry to roropa ise pyra. Itapyītaōkō roropa ise pyra, tykase Jezu eya xine.

⁵Naeroro inukurākatyā kynexine moroto tuhke pyra. Toitoine rokē kurākōkara tapose eya toto ekurākatohme ropa.

⁶—To! Jenetupuhpyrahme sā tarōkō nase, tykase ynororo tyya rokene.

Typoetory tō aropotopōpyry Jezu a, 12 mākomo (*Mat 10.5-15; Ruk 9.1-6*)

Moraramé pata pisararākō pona toytose ynororo imehnō amorepase. ⁷Mame typoetory tō tykohmase tyya 12me, toto enyohtohme. Asasakoro rokē tonyohse toto eya. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Joroko tō itūtanohpotatoko ropa ahno ae Ritonōpo omi poe. ⁸Otyro anaropyra ke ytotoko. Tymyxike rokē ytotoko. Wyi anaropyra ke ytotoko,

saku tineru eny tytineruke pyra, enara ke ytotoko, tynaroke pyra.

⁹Asapatūkō rokē amurutoko, toiro rokē kamisa amurutoko.

¹⁰—Mame pata pona tooehse awahtao xine, “Jepe, ytapyī taka onyhtokose. Ymaro matose otuhnōko,” karyhtao rokē eya xine imaro xine mytotatose. Moroto rokē mehtatose imep̄y pona oytorykō ponāmero. ¹¹Mame imehnō typataka xine oytorykō se pyra toto ahtao, ōmirykō etary se pyra roropa toto ahtao mepuhsasakatatose oytorykō ropah̄tao inenerykōme turumekarykō oya xine enetupuh̄tohme eya xine, tykase Jezu typoetory tō turuse.

¹²Moraramē toytose toto Ritonōpo omiry poko imehnō amorepase.

—Oorypyrykō irumekatoko emero porehme, tykase toto imehnō amoreparyme tyya xine. ¹³Joroko tō tutūtanohpose roropa eya xine tuhke. Kurākōkara tukurākase roropa eya xine. Zupuhpyrykō pona ikasery panō tyrise eya xine toto kurākatohme ropa.

João ahno ĕpurihkane zuhkatopōpyry

(Mat 14.1-12; Ruk 9.7-9)

¹⁴Moraramē Erote a morohne totase, Jezu tōsekātose exiryke emero pata tō punero. Ynara tykase toto toitoine Jezu poko,

—Mokyro ahno ĕpurihkahpono. Tōsemāse ropa mana toorihxīpo. Morara exiryke imehnō kurākāko mana, tykase toto ipoko.

¹⁵Mame imehnō ynara tykase,

—Mokyro Eria, tykase toto. Imehnō roropa ynara tykase,

—Mokyro Ritonōpo poe urutono, pake ahtao Ritonōpo poe urutonōpo panō mokyro, tykase toh repe ipoko.

¹⁶Mame morara kary etaryke tyya ynara tykase Erote,

—Arypyra. Otarāme João zuhkahpyry tōsemāse ropa mana, tykase ynororo, João tuhkapose tyya exiryke.

¹⁷Āpuruhyry taka tōmapose kynexine pake eya Erotia omi poe, takorō Firiye pyty omi poe. Takorō pyty maro torēnase ynororo tōseporyxīpo. ¹⁸Morara exiryke João tōturuse eya repe,

—Ākorō pyty maro torēnase awahtao popyra mase, tykase ynororo eya repe.

¹⁹Morara exiryke Erotia João zehno toehse yronymyryme. ²⁰Yrome João etapapory se pyra Erote kynexine zuno toexiryke, kure exiryke, otyro kara João exiryke. Morara exiryke ipynoto sã kynexine. João omiry etaryhtao tyya toepohnohse repe, yrome otara se sã rokē toehse ynororo.

²¹Zomory João omiry etary se toehse ynororo. Moraramē Erote aniwesario toehse. Tope tō toahmase eya, tuisa tomo, pata esamo, Karireapōkomo, enara, toto otuhtohme tymaro. ²²Erotia ĕxiry roropa tooehse morotona wase. Mokyro eneryke tyya xine tākye toehse morotōkomo, Erote, tyneahmatyã maro zua kure exiryke. Tuakehse ahtao ynara tykase Erote nohpo a,

—Oturupoko ya õpenery se awahtao. Otytyko se awahtao ekarõko ase oya. ²³Jesary apiakãko ase irãnakuroko oya ekarotohme. Mãpyra jomihpyry omipona pyra tokurehse jahtao, ah Ritonõpo juãnohno, tykase ynororo eya.

²⁴Mame morara kary etaxĩpo tyya toytose nohpo oturupose tyse a,
—Oty se ãkohxo ke ha aja Erote a, tykase ynororo tõturupose tyse a.
Mame ynara tykase jeny eya,

—“Ahno ãpurihkane zupuhpyry se rokẽ ase,” kaxiko eya, tykase jeny tõxiry a.

²⁵Mame toytose ropa Erote a ynororo.

—Ahno ãpurihkane zupuhpyry se rokẽ ase paratu ao, tykase ynororo eya.

²⁶Moro etaryke tyya sekese pyrah tykase Erote, João zuhkapory se pyra toexiryke. Tãtasamase ynororo repe. Yrome tõmihpyry poko tutuarõtase ynororo. “Õpenery ekarõko ase oya. Jesary apiakãko ase irãnakuroko oya ekarotohme,” katopõpyry poko tutuarõtase ynororo. Katonõ tõ netaryme morara tykase toexiryke roropa, ²⁷João zuhkane tonyohse eya ãpuruhpyry taka. ²⁸Zupuhpyry tonehse toto a paratu ao ekarotohme nohpo a. Mokyro a tarose tyse a rahkene. ²⁹Moraramẽ João poetohpyry tomo a ekary totase tyya xine ahtao ekepyry poko tooehse toto zonẽtohme tyya xine.

Imoihmãkõ otuhmatopõpyry Jezu a, 5.000mãkomo

(Mat 14.13-21; Ruk 9.10-17; Jo 6.1-14)

³⁰Moraramẽ Jezu nenyoytyã tooehse ropa toto. Emero toerohtopõpyrykõ poko tõturuse ropa toto, imehnõ amorepatopõpyry poko roropa tyya xine.

³¹Moraramẽ ahno imoihme kynexine moroto. Oehnõko morotona toh kynexine. Oseosesahpokoxi ãko toh kynexine. Jezu otukuhtome toh kynexine typoetory tõ maro. Morara exiryke ynara tykase Jezu typoetory tomo a,

—Ehmaropa tokare pyra. Soserematatose, tykase Jezu typoetory tomo a.

³²Mame toytose toto ahno esaka pyra kanawae. ³³Yrome tonese ynororo tuhkãkomo a aytoryhtao. Morara exiryke tutuarõtase toto. Zuapõmase toh toytose tururume pata tõ poe, tuna ehpiukuroko. ³⁴Moraramẽ towomyryhtao kanawae ahno imoity tonese eya. Toenupunase ynororo toto poko okyno tõ sã toto exiryke, toseãkara samo. Morara exiryke tamorepase toto eya itamurume. ³⁵Moraramẽ kokonie pukuro toehse ahtao ipoetory tõ tooehse eya. Ynara tykase toto Jezu a,

—Ahno esary kara sero. Moxiã aropoko ropa pata tõ pona. Kohmãnõko nase. ³⁶Tynapyrykõ epekahtohme aropoko toto, tykase toh repe.

³⁷Yrome Jezu a tozuhse toto,

—Autuhmatoko toto, tykase ynororo eya xine.

—Oty ke? tykase toto. —Yna ytory se hma wyi epekahse? Tineru 200mã ke wyi topekahse ahtao ipune pyra mana, ahno tuhke exiryke, tykase toto toseãkomo a.

³⁸—Otãto wyi nahe? Enetoko keh aporo, tykase ynororo eya xine.

Mame toytose toto enese.

—Omame wyi pisarara nae nase. Kana roropa asakoro nae nase, tykase toto eya.

³⁹Morarame typorohkapose toto atakenaka ona hpoty htaka.
⁴⁰Typorohse toto emero. ⁴¹Mame wyi tapoise tyya ahtao kana maro, kakoxi tōsenuhmase ynororo,
 —Kure mase Papa, tykase ynororo. Moromeïpo wyi tytohtohkase eya typoetory a ekarotohme imoihmākomo a ekarotohme. Kana roropa tapiakase eya emero toto zopatohme. ⁴²Tōtuhse toto tuesapare toh toehse rahkene, emero. ⁴³Mame tōsē akoïpyry tanÿse ropa eya xine, 12me ruto pehme wyi akoïpyry maro. ⁴⁴Mokaro autuhtyā orutua kō rokē ahtao, tuhke exiry 5.000me kynexine toto.

Tuna poro Jezu ytotoöpöpyry
(Mat 14.22-33; Jo 6.15-21)

⁴⁵Morarame typoetory tō tyripose ropa kanawaka, osemazuhme toto atakuhtohme mōpozakoxi, Petesaita pona. Jezu moroto ro kynexine. Imoihmākō osekazumary tyya eraximāko kynexine. ⁴⁶Morarame tōsekazumakehse toto ahtao toytose Jezu ypy pona oturuse Tummy maro, Ritonōpo maro. ⁴⁷Mame tykohmāse ahtao, ipoetory tō tuna rānao toh kynexine. Jezu rokē toiroro kynexine ipū po. ⁴⁸Mame typoetory tō tonese eya, koehāko toto etuarimāko. Tyryrykane konōto toto ytohtome kynexine. Mame kuratiri etapitory zano, toytose ynororo typoetory tomo a. Tuna poro toytose ynororo. Kanawa kuroko toytory se kynexine repe.
⁴⁹Yrome ipoetory tomo a tunōmase tuna poro ayatory eneryke tyya xine.

—Ahno akuaryhpyry mokyro, tykase toto, tykohkohtase. ⁵⁰Eya xine Jezu tonese. Tōserehse toto emero. Yrome eya xine ynara tykase Jezu,
 —Juno pyra ehtoko. Ywy ase. Enaromyra ehtoko, tykase eya xine ynororo.
⁵¹Mame kanawaka tōtyrise ropa ynororo. Mame tyryrykane tymynyhpākapose. Moro eneryke tyya xine tōsenuruhkase toto ipoetory tō itamurume onenetupuhpyra ro toexirykōke. ⁵²Wyi emākapotopōpyry poko eya tuenikehse toto, onenetupuhpyra ro toexirykōke.

Kurākōkara kurākatopōpyry ropa Jezu a Kenezare po
(Mat 14.34-36)

⁵³Morarame tātakuohse toh rahkene Kenezare pona Jezu maro. Kanawa tymyhse eya xine. ⁵⁴Mame aowomyryhtao Jezu tonetupuhse imehnomo a. ⁵⁵Tururume toytose toto kurākōkara enehse. Toto etueh tapo tonehse toto a Jezu a toto kurākatohme ropa. Emero rokē kurākōkara tukurākase ropa eya. ⁵⁶Mame pata tō poro toytose Jezu, pata pisarara poro, pata konōto tō poro. Emero rokē pata tō poro ayatoryhtao kurākōkara tonehse imehnomo a puroro pona,
 —Ajohpāme sā oupō ehpiry ytemuhmaxi, tykase toto Jezu a. Mame zupō tytemuhmase ahtao tyya xine toekurākase ropa toto emero.

Juteu tamuru tō namorepatopōpyry
(*Mat 15.1-9*)

7 ¹Moraramé parixeu tō toytose Jerusarē poe Moeze omihpyry poko amorepatōkō maro Jezu enese. ²Mame Jezu poetory tō tonese eya xine. Osemahpyra otuhnōko toh kynexine. Parixeu tō omihpyry omipona pyra sā toh kynexine.

³Mokaro parixeu tō, tytamurukō omihpyry poe, tōsemahse tahtao xine rokē otuhnōko toto. Morararo imehnō emahpōko roropa toto. ⁴Tooehse ropa osepekahtoh poe tahtao xine otuhpyra ehse toto osemahpyra tahtao xine. Tynepekahtyākō kurikase roropa toto. Tuhke juteu tō namorepatoh ehse roropa kaneku kurikary poko, oripo tōkehko kurikary poko kurimene risē tōkehko kurikary poko. Morohne poko juteu tō namorepatoh ehse.

⁵Mame tōturupose toto Jezu a, ynara tykase toto,
—Oty katoḥ koh opoetory tō putu pyra rokē nae? Osemahpyra rokē otuhnōko toto, tykase toto Jezu a.

⁶Mame Jezu a tozuhse toto,
—Ajoajohpākōme matose. Zae Izaja opoko xine kynoturune. Ynara tykase ynororo,

“Ōmirykō ke rokē kure jyrīko matose.

Yrome okurohtao xine ymaro pyra matose ipunaka.

⁷Toiparo rokē kure jyrīko matose, jomipona pyra awahtao xine.
Jomiry tytyrōmase oya xine.

Tymyakāmase roropa oya xine ōmirykō ke.

Morara exiryke ōmirykō etary se hkopyra ase,”
tykase Izaja pake opoko xine, tykase Jezu eya xine.

⁸—Ritonōpo nyriphopyry onyripyra matose. Atamurukō omipona rokē matose.

⁹—Ritonōpo nyriphopyry myakāmāko matose atamurukō namorepatopōpyry ke. ¹⁰Ynara Moeze nekarohpyry Ritonōpo omi poe, “Omykō poko oenupunatoko, asakō poko roropa oenupunatoko. Taorihmaposēme rokē tumykō kerekeremanoḥ mā kure,” tykase Moeze nymerohpyry. ¹¹Yrome ynara matose Ritonōpo omiry tyrōmāko. Ynara āko matose imehnomo a, “Omykomo a otyro ekarory se pyra awahtao xine, ynara kahtoko rokē eya xine, ‘Otyro pyra ase,’ kaxitoko rokē eya xine. ‘Nae ase repe, ynekarory rokē Ritonōpo a,’ kaxitoko omykomo a,” āko matose imehnō amorepāko. ¹²Oty katoḥ tumykō poko aenupunahtome matou morara āko? ¹³Imehnomo a Ritonōpo omiry etahtome matose morara āko. Atamurukō namorepatopōpyry ke rokē Ritonōpo omiry tyrōmāko matose. Morara matose tyrīko, tykase Jezu eya xine.

Iirypyryme ehtoh poko
(*Mat 15.10-20*)

¹⁴Moraramé imoihmākō tykohmase ropa tyya. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Kuetatoko emero, otato oehtohkōme. ¹⁵Otyro iirypyryme ahno onyripyra mana. Yrome tukurohtao iirypyryme ahno ahtao rokē mā iirypyryme samo. ¹⁶(Āmoreparykō waro se awahtao xine, otato ehtoko, tykase ynororo eya xine.)

¹⁷Mame ahno turumekase ropa eya. Mame tapyi taka tomōse ahtao, ipoetory tō tōturupose Jezu a tamorepatopōpyrykō poko. ¹⁸Mame tozuhse toto eya,

—Amarokō roropa onenetupuhpyra matou? Etatoko pahne, emero otyro enapyryhtao oya xine iirypyryme rito pyra mana. ¹⁹Waku aka rokē tykyrysā omōnōko mana. Yrome kuzenukō aka omōpyra mana. Mame wekanohtao tūtāko ropa mana, tykase ynororo.

(Morara exiryke emero tōsē kure Jezu omi poe.)

²⁰Moraramē tōturuse ropa ynororo eya xine. Ynara tykase ynororo,

—Okurohtao xine popyra awahtao xine iirypyryme exīko matose. ²¹Ynara exiryke, tukurohtao xine iirypyryme epohnohketō popyra exīko roropa mana. Ematonāko te, karimotāko te, imehnō pyty poko exīko te, ²²imehnō mōkomory poko typenetarykō poko te, imehnō ryhmary poko te, imehnō enekunopyry poko te, typenetaoh xihpyry poko te, imehnō zumoxike exiry poko te, imehnō kerekeremary poko te, tōsenetaonopyry poko te, ajojahpe toexirykō poko, enara. ²³Morohne tūtāko mā okurohtae xine. Naeroro iirypyryme exīko matose, okurohtao xine popyra oepohnopyrykōke, tykase Jezu eya xine.

Jezu enetupuhptopōpyry nohpo a

(Mat 15.21-28)

²⁴Morotoino toytose ropa ynororo Tiro ehpikoxi, Xitō ehpikoxi roropa. Mame tapyi taka tomōse ynororo tokare pyra repe. Yrome otōnēsaromepyra kynexine ynororo. ²⁵Moraramē nohpo tooehse Jezu a. Tosekumuru po typorohse ynororo nono pona, Jezu ēpataka, Jezu ekary totase tyya exiryke. ²⁶Mokyro nohpo ēxiry jorokohpe kynexine. Juteukara kynexine ynororo, Xiro Penixiapō kynexine,

—Joroko itūtānohpoko ropa jēxiry ae, ajohpāme samo, tykase ynororo Jezu a. ²⁷Moraramē Jezu a tozuhse,

—Ah poetohti tō osemazuhme notuhno. Popyra mā kaikuxi zopary poetohti zoh ke, poetohti otuhpyra ro ahtao, tykase ynororo nohpo a.

²⁸—Ajohpe pyra mase Tamuxi. Kaikuxi sā ynanase katohto. Morara exiryke poetohti napyry akumuru eraximāko sā ynanase, tykase, nohpo a tozuhse.

²⁹Mame tōturuse ropa Jezu eya,

—Kure kuezuhno kuku. Morara tykase oexiryke ytoko ropa atapyī taka. Oēxiry ae joroko tutūtānohpose ropa mana, tykase Jezu eya.

³⁰Mame tytapyī taka toytose ropa nohpo. Tōxiry tonese, tohrame nyhtoh po. Pake joroko tutūtānohpose ropa zae.

Typanarēkara pusopusome aomiry aexihpyry kurākatopōpyry ropa

³¹Moraramē toytose ropa Jezu Tiro ehpioino Xitō poro, Karirea kuaka, ikuhpo kuaka. Tekapori rānakuroko toytose ynororo, omame porehme

pata rānakuroko. ³²Mame Jezu a typanarē kara tonehse imehnomo a. Pusopusome roropa tomire kynexine,

—Mose apoko ajohpāme samo, aekurākatohme ropa, tykase toto Jezu a. ³³Moraramē kurākara arone myahxo. Moraramē tomary tōmase ipanary aka. Ituh tykase roropa ynororo. Moromēipo inuru tytemuhmase tomary ke. ³⁴Mame kakoxi tōsenuhmase ynororo. Pusuh tykase. Mame ynara tykase ynororo kurākara a,

—Otato exiko, tykase eya.

³⁵Mame otato toehse ropa kuranōpokara. Pusopusome pyra roropa aomiry toehse. Kure ropa toehse ynororo.

³⁶—Jekātopyra ehtoko, tykase Jezu imoihmākomo a repe. Yrome itamurume tokātose toto a. ³⁷Tōsenuruhkase toto emero.

—To! Emero Jezu nukurākatyā kure. Typanaremypokara otato ropa toehse. Pusopusome tomiremypo aomiry kure toehse ropa, tykase toto tōsenuruhkase.

Imoihmākō otuhmatopōpyry Jezu a 4.000mākomo

(Mat 15.32-39)

8 ¹Morotoino imoihmākō tōximōse ropa. Mame tohke pyra toexirykōke otuhpyra toto.

Mame Jezu a typoetory tykohmase tyya. Ynara tykase ynororo toto a,

²—Imoihmākō pynanohnōko ase ymaro oseruao tohke pyra tynyhse toto exiryke. ³Toto aropory ropahtao ya itapyikō taka etuarimāko mā toto tynahke pyra toexirykōke. Moino tooehse toto tarona.

⁴Mame ipoetory tomo a tozuhse,

—Otātōhxo ke imoihmākō otuhmāko sytatou osepekahtoh pyra ahtao? tykase toto.

⁵Mame ynara tykase ynororo,

—Otāto wyi nae matou? tykase.

—7me rokene, tykase toto.

⁶Moraramē imoihmākō typorohkapose Jezu a nono pona. Mame wyi tapoise eya. Mame, “Kure mase Papa,” kaxīpo Ritonōpo a, wyi tytohtohkase rahke eya. Typoetory tomo a tokarose ekarotohme imoihmākō otuhtohme.

⁷Mame kana inunōkara roropa nae kynexine tuhke pyra.

—Papa, kure mase, tykase ropa ynororo. Morara kaxīpo tyya typoetory tomo a tapiakapose kana imoihmākō zohme. ⁸Mame tōtuhse toto tuesapare. Mame zohkō akoīpyry tanỹse ropa eya xine, 7me ruto pehme.

⁹Mokaro tōsē ōnyhpōkō tuhke exiry 4.000me exisasaka kynexine.

Moraramē imoihmākō tonyohse ropa eya. ¹⁰Moromēipo kanawaka tōtyrise ynororo, typoetory tō maro. Toytose toto Taumanuta pona.

Jezu jamitunuru enery se parixeu tō ehtopōpyry

(Mat 16.1-4)

¹¹Moraramé parixeu tō toohse Jezu a. Sekere tykase toto Jezu a. Jezu nukurākatarý enery se roropa toh kynexine repe, zuaro toehtohkōme.

¹²Yrome Jezu typoihtose eya xine. Morara exiryke pusuh tykase ynororo moe toko. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Unukurākatarý enery se matose repe, yrome onenepopyra ase oya xine, tykase Jezu eya xine.

¹³Mame tynomose ropa toto Jezu a. Kanawaka tōtyrise ropa toytotohme mōpozakoxi.

Otyro porutatoh sā parixeu tō ehtopōpyry

(Mat 16.5-12)

¹⁴Moraramé ipoetory tō turukō poko tuenikehse toto. Toiro wyi pitiko rokē kanawao kynexine. ¹⁵Moraramé ynara tykase Jezu typoeitory tomo a,

—Tomeseke ehtoko parixeu tō poko Erote tō poko roropa. Otyro porutatoh sā mā toto.

¹⁶—Otarā āko hkoh Jezu nae? Otarāme wyi pyra kuexirykōke, tykase toto oxime rokene.

¹⁷Yrome mokaro etaryke tyya ynara tykase Jezu eya xine,

—Oty katoh wyi poko oseosezuñōko matou wyi pyra oexirykō poko? Jomiry onenetupuhpyra ro matou? Oty katoh tūpore sā oupuhpyrykō nae?

¹⁸Tonure amarokō repe yrome onetōkara sā matose. Typanare roropa amarokō repe yrome otato pyra amarokomo. Āmorepatopōpyrykō poko wenikehñōko matose. ¹⁹5mā wyi tytohtohkase ya, 5.000mākō otuhmatohme. Mame otāto tonahsē akoīpyry manymyatosé ruto pehme? tykase Jezu eya xine.

—12me ruto pehme, tykase toto.

²⁰—Moro ke roropa 7me wyi ahtao 4.000mākō otuhmatohme, otāto manymyatosé tonahsē akoīpyamo? tykase ynororo, tōturupose eya xine.

—7me ruto pehme, tykase toto eya.

²¹—Moro poko onenetupuhpyra ro matou? tykase Jezu eya xine.

Tonurēkara kurākatopōpyry Jezu a Petesaita po

²²Moraramé Petesaita pona toytose toto. Mame ahno a tonurēkara tonehse Jezu a,

—Ajohpāme sā mose apoko, tykase toto. ²³Mame Jezu a kurākara tarose ameke emary poko pata ehpikoxi. Ituh tykase ynororo enuru pona. Mame enuru tapose eya,

—Osenuhmāko ma? tykase, tokaropose eya.

²⁴Mame mokyro tōsenuhmase repe,

—Ahno tō enēko ase repe. Yrome wewe panō rokē ytoytōko nase, tykase ynororo eya.

²⁵Mame enuru tapose ropa Jezu a. Mokyro kure toehse ropa. Kure tōsenuhmase ropa ynororo rahkene.

²⁶—Atapyī taka topohme ytoko ropa. Pata pona ke ytopyra exiko, tykase Jezu tonuremōpokara a.

Peturu nurutopōpyry Jezu poko

(Mat 16.13-20; Ruk 9.18-21)

²⁷Morarama Jezu mya toytose typoetory tō maro imehnō pata pona, Sezarea Piripopō pona. Osemae toytorykohtao Jezu tōturuse,

—Onokyme ha ahno a? tykase.

²⁸Ipoetory tomo a tozuhse,

—Ahno ēpurihkane Joāome oekarōko mā toto. Imehnomo, “Eria,” āko. Imehnomo, “Ritonōpo omi poe urutono,” āko, tykase ipoetory tomo.

²⁹Tōturupose ropa Jezu eya xine,

—Yrome oya xine ke? Onokyme ha oya xine? tykase ynororo.

Mame Peturu a tozuhse,

—Ritonōpo nymenekahpyry mase sero nonopōkō kurākaneme, tykase ynororo eya.

³⁰—Jekaro pyra ke ehtoko! tykase Jezu typoetory tomo a.

Toorikyry poko Jezu oturutopōpyry, tōsemamyry ropa poko roropa

(Mat 16.21-28; Ruk 9.22-27)

³¹Mame typoetory tō maro tōturuse Jezu,

—Kapu ae Ayhtohpyry ase. Yrome tuhke rokē urumekāko mā toto, oesēkomo, Ritonōpo maro oturuketomo, Moeze omihpyry warōkomo, enara. Utuarimapōko mā toto. Jorihmāko mā toto. Yrome oseruao tōmehse ahtao ēsemānōko ropa ase, tykase ynororo.

³²Zae tōturuse ynororo eya xine. Mame Peturu a tarose ynororo mya zupokatohme repe. ³³Mame Jezu toeramase tōkakoxi typoetory enetohme. Peturu turuse ropa eya. Ynara tykase ynororo eya,

—Mynyhme exiko! Joroko tamuru sã mase. Jakorekehkāko mase. Āmoreme rokē morohne poko osenetupuhnōko mase ahnome oexiryke. Ritonōpo poe pyra ōsenetupuhtoh mana, tykase Jezu Peturu a.

³⁴Mame emero imoihmākō tykohmase tyra typoetory maro.

—Jenetuputyryhtao oya xine oesēkōme jomipona ehtoko. “Ywy roro nyryry menekāko ase,” kara ehtoko. Ymaro oorikyrykō enetupuhtoko oorypyrykō poko. Ymaro rokē ehmaropa. ³⁵Toetuarimary kurūke ypoetoryme se pyra exiketō mā ytopyra mā toto Ritonōpo esaka toorihse tahtao xine. Yrome torētyke pyra exiketō mā typenetatohkō poko jomipona se toexirykōke, toetuarimarykohtao ro, mokaro ytōko mā toto Ritonōpo esaka. Owōnōko ropa mā toto.

³⁶—Otātohxō kure emero porehme apoiryhtao oya, oorikyry ke rokē epehmatohme? ³⁷Omōkomorykō ke matose orihpyra oehtohkō onepehmara ekurehnōko. ³⁸Ihxiþýke awahtao xine ypoko jomihpyry poko roropa apatao xine oepe tō iirypyryme exiketō maro, ywy roropa ihxiþýke exīko ase opoko xine jyhtory ropahntao kapu ae Ritonōpo nenyoytā kurākō maro, tykase Jezu eya xine.

9 ¹Moromeþpo ynara tykase ropa Jezu,
—Otuarōtatoko. Toitoine matose orihpyra ro awahtao xine Ritonōpo tuisame exiry enēko, tykase Jezu eya xine.

Jezu maro Moeze ehtopōpyry Eria maro

(Mat 17.1-13; Ruk 9.28-36)

²Moraramē 6me tōmehse ahtao, typoetory tō tarose ypy kae tokō pona. Peturu te, Tiaku te, João, enara toh tarose eya. Moroto tanyhtase ynororo. ³Zupō saereme toehse, karimutume konōto toehse, emero ikurikasenā motye toehse, karimutume kuhse. ⁴Moraramē Eria tō tooehse Moeze maro, pake Ritonōpo omi poe urutonōpo tomo. Mame toto neneryme Jezu maro oturūko toh kynexine. ⁵Moraramē toto eneryke tyya ynara tykase Peturu,
—Jezu, kure reh taro sytatohse. Tapyi pitiko ynanamoxi oseruao axītao rokene, toiro atapyīme, toiro Moeze tapyīme, toiro roropa Eria tapyīme, enara ehtohme, tykase ynororo eya.

⁶Tōserehse toexiryke morara tykase Peturu. ⁷Mame Jezu tō otururuhtao ro akurū tooehse.

—Umūkuru nymyry mosero, Umūkuru kurano. Mose omiry etatoko, tykase Ritonōpo akuru htae.

⁸Moraramē,

—Ýkae enexi ropā, tykase toh repe. Toto esahpyry pona rokē tōsenuhmase toto. Jezu rokē moroto, toto esahpyry po.

⁹Moraramē tyhtorykō ropahntao ypy poe ynara tykase Jezu typoetory tomo a,
—Kapu ae Ayhtohpyry ase. Ajohþāme sā ynaenetopōpyry oya xine onekātopyry ehtoko aporo. Jorihxīpo tōsemāse ropā jahtao rokē mekarotatose, tykase ynororo typoetory tomo a. ¹⁰Morara exiryke onekātopyry tokurehse toto. Oxime rokē tōturuse toto.

—Otara nykā hkoty, “Jorihxīpo tōsemāse ropā jahtao rokē mekarotatose,” nykano, tykase toto oxime rokene. ¹¹Moraramē tōturupose ropā toto Jezu a,

—Oty katoh Moeze omihpyry warōkō ynara āko nae, “Eria osemazuhme oehnōko mana. Okomino Ritonōpo nymenekahpyry,” āko toh nae? tykase toto Jezu a.

¹²⁻¹³Ynara tykase Jezu eya xine,

—Ajohpe pyra. Oehnōko osemazuhme mana imehnō tuarōtanohpotohme Ritonōpo poko, toto a Ritonōpo enetupuhtohme repe. Yrome Eria tooehse. Mame taosanumase toto a iirymary se toexirykōke. Ritonōpo omi poe urutō nymerohpyryae ro tyhtomase eya xine. Etatoko pahne. Oty katohme roropa ynara

(Mak 9.10)

āko Ritonōpo omihpyry, “Kapu ae Ayhtohpyry etuarimāko mana itamurume. Irumekāko roropa mā toto” āko Ritonōpo omiry nae? tykase Jezu eya xine.

Poeto kurākatopōpyry ropa Jezu a

(Mat 17.14-21; Ruk 9.37-43)

- ¹⁴Morame tyhtose ropa tahtao, typoetory tō maro, imoihmākō tonese. Moeze omihpyry warōkō maro oseosezuhnōko toh kynexine. ¹⁵Mame Jezu tonese tyya xine ahtao tātākyemase toto imoihmākomo. Eya toytose toto axiny, aomikase. ¹⁶Mame Jezu tōturupose eya xine, —Oty poko oseosezuhnōko matokene mokaro maro? tykase Jezu eya xine. ¹⁷Toirono a Jezu tozuhse, —Umūkuru enehno oya repe jorokohpe exiryke. Tunurēkara sā roropa mana. ¹⁸Ayaytoryhtao emapōko mā joroko nono pona. Mame akuakurotāko mana. Taryhtaryh āko mana. Etoetopohmāko roropa mana. “Joroko itūtanohpoko ropa,” yka repe opoetory tomo a. Yrome onutūtanohposaromepyra toh kynako, tykase ynororo Jezu a. ¹⁹Morame ynara tykase Jezu eya xine,

—Otara ahtao jenetupuhnõko matou? Amaro xine ase repe ãmorepatorỹko. Okynã amaro xine ywy repe. Yrome jomiry onenetupuhpyra ro amarokomo. Omükuru enehta xiaro yneneryme, tykase Jezu eya xine.

²⁰Mokyro tarose toto a Jezu neneryme. Jezu eneryke tyya mokyro tytotytopohmapose joroko a. Toepukase ynororo nono pona. Tõsëtoritorimase. Takutakurotase roropa ynororo.

²¹—Pake serara nah? tykase Jezu kurākara zummy a.

—Pake moinoro nase serara, pitiko ro tahtao. ²²Tuhke rokẽ apoto htaka tomapose nase joroko a. Nakuaka roropa tomapose aorihthome repe. Ikurākary waro awahtao umükuru ikurākako, yna pyno awahtao, tykase jorokohpã zummy Jezu a.

²³Ynara tykase Jezu eya,

—Enetuputyryhtao oya emero riry waro ase Ritonõpo poe. Wenetupuhko pahne, tykase Jezu jorokohpã zummy a.

²⁴Morara kary etaryke tyya tosenakũnuhse,

—Enetupuhnõko ase! Wakorehmako oenetupuhtohme nymyry ya, tykase ynororo tyxitaryme.

²⁵Moraramame imoihmākõ atanonopyryke tymyhtokoxi, ynara tykase Jezu joroko a,

—Tunurēkara mase joroko, typanare pyra roropa mase. Mose ae otūtako ropa jũme, tykase ynororo.

²⁶Kui tykase joroko tykytyky tykamexipose tutūtaryme. Mame aorikyhpary sã toehse ynororo joroko esahpyo. Moro eneryke tyya xine,

—Norihno hro, tykase imoihmākomo. ²⁷Mame tanỹse ropa Jezu a tomary ke. Towõse ropa. ²⁸Moraramame tapyi taka tomõse ahtao, ipoetory tõ tõturupose Jezu a, —Oty katohme joroko tūtara kynako yna omipohna? tykase toto Jezu a.

²⁹Ynara tykase Jezu,

—Joroko tõ tūtara oturupyra awahtao xine Ritonõpo a. Morara exiryke tūtara kynako, tykase.

Tõturuse ropa toorikyry poko, tõsemamyry ropa poko, enara
(*Mat 17.22-23; Ruk 9.43-45*)

³⁰Morotoino toytose toto Karirea rānakuroko. Tokare pyra toytory se Jezu typoetory amorepatohme. ³¹Mame ynara tykase ynororo typoetory tomo a,

—Kapu ae Ayhtohpyry ase. Yrome jewokāko toh mana ahno a jorihmapotohme. Mame taorihmapose jahtao ësemānõko ropa ase oseruao tõmehse ahtao, tykase Jezu typoetory tomo a.

³²Zuaro pyra sã ipoetory tõ kynexine. Yrome oturupopyra toh kynexine aomihpyry poko tyhxirorykõino.

Tuisamehxo ehtoh poko
(*Mat 18.1-5; Ruk 9.46-48*)

³³Morarame Kapanã pona toytose toto. Tapyi taka tomomyryhtao tōturupose typoetory tomo a Jezu,

—Oty poko moturutou osemae? tykase toto a ynororo.

³⁴Yrome onezuhpyra toh kynexine, tōsezusezuhse toexirykōke tamuxime toehtohkō poko. ³⁵Mame typorohse tahtao typoetory tō tykohmase tyya, 12mākomo.

—Tuisame se oexirykō se awahtao xine imehnō akorehmatoko, tykase Jezu eya xine.

³⁶Mame poeto pitiko tyrise eya toto rānaka, xikihme. Mame tonaka tyrise eya eahmatohme. Ynara tykase ynororo,

³⁷—Poeto pyno awahtao xine ypoetoryme aexiryke ypyno roropa matose. Morararo ypyno awahtao xine ywy ro rokē kara pyno matose. Ritonōpo maro roropa yna pyno matose, jenehpohpōme Ritonōpo exiryke, tykase ynororo eya xine.

Kyzežno xine pyra exiketō mã kuakorehmanekōme
(*Ruk 9.49-50*)

³⁸Mame ynara tykase João,

—Jezu, imepỹ ynanenease joroko tō tūtanohpōko oesety poe. Morara kamexipopyra ynanexiase eya kymaro xine pyra aexiryke, tykase ynororo repe.

³⁹Yrome ynara tykase Jezu eya,

—Ah joroko tō tūtanohpo ropa jesety poe. Imepỹ kurākary waro tahtao jesety poe kure ymaro mana. Ykerekere mara mana. ⁴⁰Imehnō kyzežno xine pyra ahtao kuakorehmatorỹko mana. ⁴¹Etatoko pahne, imepỹ tuna ekaroryhtao ōkurukōme ypoetoryme oexirykōke eepmary poko wenikehpyra Ritonōpo mana.

Popyra kyyrypyrykō exiry poko
(*Mat 18.6-9; Ruk 17.1-2*)

⁴²—Yrome imepyny a jenetupuhkehporihtao poetohti a jomiry enetupuhpitoryhtao eya xine, kurehxo mokyro pymyry ae topu konōto mykyry, ematohme nakuaka inerytohme. Ahtao poetohti onenekunohpyra mana. ⁴³Mame oemarykomo a popyra orirykohtao osemahkatoko! Kurehxo oya xine etone tomahke awahtao xine Ritonōpo esaka omōnōko matose. Popyrahxo oya xine oemarykō osetato ahtao apotoimo htaka rokē omōnōko matose, ezehpỹ htaka. ⁴⁴Moroto moromoro poenō enahpyra mana. Apoto roropa ezehpỹra mana. ⁴⁵Opuurukō roropa popyra etone ahtao epuhkatoko! Kurehxo oya xine Ritonōpo esaka ōmomyrykō etone tupuhke pyra. Popyrahxo oya xine mã osetato opupurukō ahtao apotoimo htaka rokē ytōko matose. ⁴⁶Moroto moromoro poenō enahpyra mana. Apoto roropa ezehpỹra

mana. ⁴⁷Morararo oenurukō etone popyra ahtao toutoko! Kurehxo oya xine mā Ritonōpo esaka ōmomyrykō etone tonure awahtao xine. Popyraxho oya xine mā osetato tonure awahtao xine apotoimo htaka rokē ytōko matose.

⁴⁸Moroto moromoro poenō enahpyra mana. Apoto roropa ezeahpyra mana.

⁴⁹—Apoto ke uuru zahkāko exino mana zemimehxo aehtohme. Moro sã oetuarimarykō ke kurehxo exīko matose, Ritonōpo omiponahxo. Morararo tōsē sautu maro ahtao, tompore exīko. Moro saaro oetuarimarykohtao tomporehxo sã exīko matose Ritonōpo a. ⁵⁰Sautu sãme ahtao kure rahkene. Yrome sãme pyra toehse ahtao otyme kure? Arypyra. Typahsēme rokē mana. Amarokō ke? Sautu kurã sã ehtoko. Kure ehtoko imehnō maro. Oseosezuhpyra ehtoko roropa, tykase Jezu eya xine.

Typyxiākō rumekary poko
(*Mat 19.1-12; Ruk 16.18*)

10 ¹Morotoino Jezu toytose ropa Jutea pona, Joatão mōpozakoxi. Moroto ahtao ahno imoihmākō toytose eya. Mame tamorepase ropa toto eya. Toipe ynororo ehse amorepato.

²Moraramé parixeu tō tooehse Jezu kuhse.

—Kurehxo hna Ritonōpo a orutua a typyty rumekary? tykase toto eya.

³Ynara tykase Jezu eya xine,

—Otarā āko hna Moeze omihpyry moro poko? tykase, tōturupose ynororo eya xine.

⁴—Moeze omihpyry ynara āko, “Ah pape merono typyty rumekary poko, typyty a ekarotohme. Moromeīpo ah typyty rumekano,” āko, tykase toto eya.

⁵Mame ynara tykase Jezu eya xine,

—Zehnotokōme oexirykōke moro tymerose Moeze a repe. ⁶Yrome emero tyrikehse ahtao Ritonōpo a, ynara tykase ynororo, “Orutua tyrise ya nohpo maro. ⁷Naeroro orutua tumy rumekāko mana, tyse rumekāko roropa mana typyty maro rokē toehthohme. ⁸Mame mokaro asakoro toiro pū sã exīko mana, typyty maro rokene,” tykase Ritonōpo toto poko. Naeroro asakoro pūme pyra sã toh mana. Toiro pūme rokē mā toto typyty maro. ⁹Oximaro tyripose Ritonōpo a exiryke, ah oxirumekara toh nexino, tykase Jezu eya xine.

¹⁰Moraramé tapyi tao ahtao ipoetory tō tōturupose ropa moro poko.

¹¹Mame ynara tykase Jezu eya xine,

—Imepỹ nohpo maro oerēnatohme opyxiākō rumekaryhtao oya xine iirypyryme matose. ¹²Morararo nohpo imepỹ maro torēnatohme tynio rumekaryhtao eya, morararo exīko mana iirypyrymāme rokene, tykase Jezu eya xine.

Kure poeto tō riry poko Jezu a
(Mat 19.13-15; Ruk 18.15-17)

¹³Mame typoenōkō tonehse nohpo tomo a Jezu a, toto eahmatohme. Yrome ipoetory opore tōturuse nohpo tomo a. ¹⁴Autururukō etaryke tyya tohne toehse Jezu typoetory tō poko.

—Ah poetohti noehno ya tooepyrykō se toto ahtao. Toto anaropopyra ehtoko ywinoino. Moxiaropākō Ritonōpo esaka ytōko mana, tosēkōme axī enetuputyryke eya xine. ¹⁵Etatoko ke. Ritonōpo enetuputyryhtao oya xine oesēkōme poetohti saaro, omōnōko matose Ritonōpo esaka. Māpyra onenetupuhpyra awahtao xine omōpyra matose Ritonōpo esaka ekurehnōko, tykase Jezu. ¹⁶Morara kaxīpo poetohti tapoise Jezu a eahmatohme. Zupuhpyrykō pona tomary tyrise eya kure rokē toto ripotohme Ritonōpo a.

—Kure rokē oripotorỹko ase Papa kapuaono a, tykase ynororo eya xine.

Tymōkomoke itamurume exikety
(Mat 19.16-30; Ruk 18.18-30)

¹⁷Morarama aytory ropahao, orutua toytose tururume eya. Tosekumuru po typorohse ynororo Jezu ēpataka.

—Tamuxi, kure amorepatō mase. Naeroro ekaropoxi oya. Oty rīko ha Ritonōpo neneryme imaro jehtohme jūme, toorihse jahtao? tykase ynororo Jezu a.

¹⁸—Oty katoh “Kure mase,” mykā ya? Ritonōpo rokē kure mana.

¹⁹Ritonōpo omiry waro mase. Aomiry tymerose Moeze a, “Imehnō nohpo poko pyra ehtoko. Imehnō onetapara roropa ehtoko. Omatome pyra ehtoko. Imehnō onenekunohpyra ehtoko. Ajoajohpe pyra ehtoko. Kure asakō tyritoko. Omykō roropa kure tyritoko,” āko Ritonōpo omiry, tykase Jezu eya.

²⁰Mame mokyro a tozuhse,

—Moino ro ase Ritonōpo omipona ypoetoae ro, tykase ynororo eya.

²¹Mame mokyro pyno toexiryke Jezu ynara tykase eya,

—Toiro mase onyripyra ro. Ytoko, omōkomory emero ekamota tineru apoitohme oya. Moromeīpo otinerū ekaroko tymōkomokākara a. Imēipo osehko ropa xiaro, ymaro oytotohme. Morara ahtao tymōkomoke exīko ropa mase Ritonōpo esao, tykase eya Jezu.

²²Morarama akye pyra toehse ynororo. Tymōkomory mynyhmaryme toytose ropa ynororo, tymōkomoke itamurume toexiryke. ²³Mame tỹkakoxi tōsenuhmase Jezu. Ynara tykase typoetory tomo a ynororo,

—Tuhke pyra tymōkomokā Ritonōpo poetoryme exīko mana, tykase ynororo.

²⁴Mame morara kary etaryke tyya xine ipoetory tō toemynyhmase itamurume. Mame ynara tykase ropa Jezu,

—Etatoko pahne, tuhke tytinerukā Ritonōpo onenetupuhpyra tosēkōme torētyke toexirykōke tytinerūkō poko. ²⁵Kameru kawaru sā konōto. Jawi eutary pitiko nae. Kameru jawi eutary aka omōpyra mana ipune pyra

exiryke. Moro saaro tuhke tymõkomokã omõpyra Ritonõpo esaka mana, tosekõme Ritonõpo onyripyra toexirykõke.

²⁶Mame toepohnohse toto morara kary etaryke tyya xine.

—To! Morara ahtao, onoky Ritonõpo poetoryme exiko na? Ekurehnõko rokẽ exino, tykase toto oxime rokene.

²⁷Mokaro etaryke tyya ynara tykase Jezu,

—Ãmoreme xine matose omõpyra Ritonõpo esaka. Yrome Ritonõpo typoetoryme orirykõ waro mana, tykase Jezu eya xine.

²⁸Moraramẽ ynara tykase Peturu,

—Etako ke, emero ynanurumekase amaro yna ytotohme, tykase Peturu.

²⁹Mame Jezu a tozuhse,

—Etako pahne, emero turumekase oya xine ahtao jomi poe, atapyiny te, ãkorõkomo, oryxirykomo, asakomo, omykomo, opoenõkomo otupikomo, emero turumekase oya xine ahtao ³⁰imotye ekarõko ropa mã Ritonõpo, atapyikomo, ãkorõkomo, oryxirykomo, asakomo, opoenõkomo, otupikomo emero. Yrome etuarimãko roropa matose sero nono po. Moromeipo Ritonõpo esao orihpyra matose jũme. ³¹Mame tuhke tuisãpo tõ tuisame pyra exiko Ritonõpo esao. Tuhke tuisãpo kara roropa tuisame exiko Ritonõpo esao, tykase Jezu eya xine.

Jezu oturutopõpyry ropa toorikyry poko

(Mat 20.17-19; Ruk 18.31-34)

³²Moraramẽ toytose toto Jerusarẽ esemary ae, Jezu osemazuhme, ipoetory tõ ikapo. Emynyhmãko toh kynexine. Imehnõ roropa imaro ytoketõ enaromỹke sã ytõko toh kynexine.

Mame typoetory tõ 12mãkõ turuse ropa eya totapary poko.

³³—Etatoko pahne, Jerusarẽ pona ytõko sytatose. Kapu ae Ayhtohpyry ase. Yrome Ritonõpo maro oturuketõ tuisary tõ jewokãko mana. Moeze omihpyry warõkõ roropa jewokãko jorihmapotohme ahno a juteutõkara a. ³⁴Jeunohnõko mã toto, jetakurõko. Yyipohnõko roropa mã toto. Moromeipo jorihmapõko mã toto rahkene. Yrome oseruao tõmehse jahtao ãsemãnõko ropa ase, tykase Jezu eya xine.

Tiaku tõ nekaropotopõpyry João maro

(Mat 20.20-28)

³⁵Moraramẽ Tiaku tõ toytose Jezu a João maro, oturupose. Ynara tykase toto eya,

—Tamuxi, ynaporotyry se pyra hma opõtokoxti? tykase toto eya.

³⁶—Oty katohme? tykase Jezu eya xine.

³⁷—Arypyra, ynaporotyry se ynanase opõtokoxti tuisa konõtome toehse awahtao, toiro ãpotunuru wino, toiro opoozery wino, ãkorehmaneme yna ehtohme, tykase toh repe eya.

³⁸Yrome ynara tykase Jezu eya xine,

—Ōtururukō waro pyra matose. Oetuarimarykō se hmatou ysahmo? Orikyrykō se roropa hmatou ymahro? tykase ynororo eya xine.

³⁹—Ise ynanase, tykase toto eya. Yrome ynara tykase Jezu eya xine, —Ypokoino etuarimāko matose. Orihnōko roropa matose. ⁴⁰Yrome ywy tuisame oripyra xine ase. Ywy kara ase oporohkapotorỹko ymyhtokoxi. Ritonōpo nymenekahpyry rokē mā porohnōko ymyhtokoxi, tykase Jezu eya xine.

⁴¹Morara kary etaryke tyya xine imehnō mokaro zehno toehse Jezu poetory tomo, 10mākomo. ⁴²Morarama typoetory tō tykohmase tyya tōturutohme toto a. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Ahno waro matose. Ahno tuisame ahtao imehnō rohmanohpōko rokē mana. Tuisame exiryke tynamotoke toto. ⁴³Yrome amarokō tyoro. Imehxo oexirykō se awahtao xine imehnō akorehmatoko. ⁴⁴Tuisame oexirykō se awahtao xine, imehnō namotome ehtoko. ⁴⁵Kapu ae Ayhtohpyry ase. Imehnō namotomase pyra aepyhpyry ase. Emero rokē akorehmatōme aepyhpyry ase. Orihse roropa oepyase emero pohnō kurākatohme roropa, tykase ynororo eya xine.

Patimeu kurākatopōpyry ropa poko Jezu a, tonurēkara
(*Mat 20.29-34; Ruk 18.35-43*)

⁴⁶Morarama Jeriko pona toytose toto. Morotoino pata poe toytose ropa toto, typoetory tō maro, tuhkākō maro. Moroto tonurēkara kynexine Patimeu, Timeu mūkuru. Typorohse ynororo osema ehpio tineru eraximase. ⁴⁷Morarama Jezu Nazarepō oepyry ekary totase tyya ahtao tykohmase eya.

—Jezu, Tawi parỹpyry, ypyno myhē exiko, tykase ynororo opore.

⁴⁸—Mynyhme exiko, tykase toto eya imoihmākomo. Yrome tykohmase oporehxo ynororo.

—Tawi parỹpyry, ypyno myhē exiko, tykase ropa ynororo opore.

⁴⁹Morarama Jezu totypohse osema tao.

—Moky enehpoko xiaro, tykase ynororo eya xine. Mame tonurēkara tykohmase eya xine,

—Enaromyra exiko. Owōko. Jezu oya kynako, tykase toto eya.

⁵⁰Mame tupō xihpyry tomase eya. Towōse ynororo. Jezu a toytose.

⁵¹—Oty se hma ya, tykase Jezu eya.

—Ritonōpo mūkuru nymyry mase. Josenuhmary se ropa ase, tykase eya.

⁵²Mame Jezu a tozuhse,

—Ytoko. Tonetupuhse oya jexiryke okurākāko ropa ase.

Axī tonure toehse ropa ynororo. Mame Jezu maro toytose ynororo osemæ.

Jerusarē pona Jezu ytotoopōpyry
(*Mat 21.1-11; Ruk 19.28-40; Jo 12.12-19*)

11 ¹Morarama eporehkasasaka toh kynexine Jerusarē pona. Oriwera ākataka toeporehkase toto. Atameke pyra pata tō kynexine Pehpaje, Petania ypy Oriwera maro. Mame typoetory tō tonyohse Jezu a asakoro.

2—Mõ pata pona ytotoko. Morotona toeporehkase awahtao xine jumëtu mükuru enëko matose, tymyhse. Ahno anaropitopÿ enëko matose. Mÿpokatatose enehtohme xiaro ya. 3Mame, “Oty kahtohko arôko matou?” karyhtao imehnomo a, ynara kaxitoko eya xine. “Arypyra, arôko rokë ynanase. ‘Enehta aporo,’ tykase tuisa exiryke yna a. Axïtao rokë arôko ynanase. Enehnôko ropa ynanase,” kahtoko eya xine, tykase Jezu typoetory tomo a.

4Morarame toytose toto. Jumëtu mükuru tonese eya xine rahkene, tapÿi eutary pota tao, osema ehpio. Mame tymyhpokase eya xine ahtao,

5—Oty katoht jumëtu mükuru myhpokâko matou? tykase imehnô eya xine, töturupose.

6Mame tosëkö omihpyry tokarose eya xine.

—Ahtao arotoko, tykase toto eya xine. 7Mame jumëtu mükuru tarose rahke eya xine Jezu a. Morarame tupôkö tyrise toto a jumëtu mypatarânaka Jezu porohtohme epona. 8Imoihmâkomo a roropa tupôkö tyrise osema taka. Marariary panô tapukase roropa eya xine osemæ tyritohme, eporo jumëtu ytotohme. 9Mame emero tâtäkyemase toto, osemazuhme ytoketomo, okomino ytoketô roropa. Ynara tykase toto, —Kure Ritonôpo mana. Imehxo reh nahse Ritonôpo omi poe aepyhpyry. 10Kuesëköme exïko mana, tuisa konôtome, pake tuisame Tawi ehtopôpyry samo. Ahtao kure rahkene. Kure Ritonôpo, imehxo! tykase toto tãkye toexiryköke.

11Morarame Jerusarë pona toeporehkase toto. Ritonôpo maro oturutoh taka axi rokë tomôse Jezu osenuhmase rokene. Tykohmâse exiryke toytose ropa ynororo Petania pona typoetory tō maro, 12mâkö maro.

Epery zoko orihmapotopôpyry Jezu a
(*Mat 21.18-19*)

12Yro kokoro Petania poe toytory ropahao omise Jezu kynexine. 13Amekeino tykyrysã tonese eya. Wikeira tonese atarÿkara ro. Mame toytose ynororo wikeira epery enahse repe. Yrome topere pyra kynexine zary rokene, takehse exiryke.

14—Taroino oepery onenahpyra exïko exino mana, jüme, tykase Jezu tykyrysamo a.

Morara kary totase ipoetory tomo a.

Ritonôpo maro oturutoh taka Jezu ytotopôpyry
(*Mat 21.12-17; Ruk 19.45-48; Jo 2.13-22*)

15Morarame Jerusarë pona toeporehkase rahkene. Ritonôpo maro oturutoh taka tomôse Jezu. Moro tae osepekahketô tutütanohpose ropa eya okyno ekamonanô maro. Tineru emetakamananô meza tötörimase roropa eya. Parutopuruimo ekamonanô apô tötörimapose roropa eya. 16Otyro anaropopyra Ritonôpo maro oturutoh takuroko kynexine ynororo.

17Morarame tamorepase toto eya. Ynara tykase ynororo,

(Mak 11.16)

—Ynara tymerose Ritonôpo omiryme, “Emero ahno ytapÿi esehtëko Ritonôpo maro oturutohme,” me tymerose. Yrome ityorômako matose omato kô tapÿime ehtohme, tykase Jezu eya xine.

¹⁸Morame Jezu otururu totase Ritonôpo maro oturuketô tuisary tomo a, Moeze omihpyry warôkô maro. Jezu etapary se toehse toto zumoxike toexirykôke, emero Jezu poko imehnô atâkyemary eneryke tyya xine.

¹⁹Mame tykohmâse ahtao typoetory maro Jezu toytose ropa pata poe.

Epery zoko orihmapotopôpyry enetupuhstopôpyry

(Mat 21.20-22)

²⁰Morame yrokoro pakeimo toytorykohtao ynara katopôpyry Jezu a tonese eya xine, “Oepery onenahpyra exîko exino mana jûme” katopôpyry tonese eya xine. ²¹Pake toorihse tonese eya xine. Mame wenikehpyra Peturu kynexine moro katopôpyry poko eya.

—Jezu eneko ke! Moro anaorihmapohpyry pake toorihse, tykase Peturu eya.

²²Mame ynara tykase Jezu eya xine,

—Wenikehpyra ehtoko. Ritonôpo enetuputyryhtao oya xine, ²³mo ypy aroporyhtao oya xine tuna konôto kuaka aepukatohme, “Epukâko hna reh,” kara ehtoko okurohtao xine. Mame tuna konôto kuaka Ritonôpo

omi poe epukãko mana. Ritonõpo rokẽ enetupuhtoko okurohtao xine.
²⁴Morara exiryke ynara ãko ase oya xine, Ritonõpo maro õtururukohtao
 õpenerykõ poko, inekarory enetupuhtoko. Mame õpenerykõ ekarõko oya
 xine mana. ²⁵Mame õtururukohtao Ritonõpo a imehnõ zehno pyra ehtoko.
 Zae pyra toto ehtopõpyry poko tuenikaro rokẽ ehtoko, Omykõ kapuaõ
 ozehno xine pyra ehtohme roropa, oorypyrykõ korokatohme roropa eya.
²⁶Mãpyra imehnõ rypyry poko tuenikaroro pyra awahtao xine, Omykõ
 kapuaõ roropa oorypyrykõ onykorokara mana, tykase Jezu eya xine.

Onoky omi poe Jezu ehtopõpyry

(Mat 21.23-27; Ruk 20.1-8)

²⁷Morarama toeporehkase toto Jerusarẽ pona. Jezu ytoytoryhtao
 Ritonõpo maro oturutoh tao, morotõkõ toytose eya oturuse, Ritonõpo
 maro oturuketõ tuisary tomo, Moeze omihpyry warõkomo, juteu tõ
 tamuximãkomo, enara. Ynara tykase toto eya,

²⁸—Onoky omi poe senohne rĩko mah? Onokyh, “Ikyryko,” nykã oya?
 tykase toto Jezu a.

²⁹Mame Jezu a tozuhse toto,

—Ywy roropa oturupõko ase oya xine. Zae jezikuruhtao oya xine senohne
 kyrypone ekarõko ase oya xine. ³⁰Kaxitoko kuezuhutoko. Onoky omi poe roropa
 ahno õpurihkane João? Ritonõpo omi poe, ahno omi poe? tykase Jezu eya xine.

³¹Mame tõturuse toto oxime rokene,

—“Ritonõpo omi poe ahno õpurihkane João,” karyhtao kyya xine,
 ynara ãko mã Jezu kuezuhutorỹko, “Morara ahtao oty katohme João
 omiry onenetupuhpyra matou?” ãko mã kyya xine. ³²Yrome, “Ahno rokẽ
 omi poe ahno õpurihkane João,” karyhtao kyya xine imoihmãkõ kyzehno
 xine exĩko mana, urutõme nymyry João Ritonõpo omi poe ekaroryke eya
 xine, tykase toto oxime rokene. ³³Morara exiryke Jezu tozuhse toto a,

—Kũ, zuaro pyra reh ynanahse, tykase toto Jezu a.

—Morara ahtao roropa senohne kyrypone onekaropyra ase roropa,
 tykase Jezu eya xine.

Popyra mokaro tupito poko erohketõ ehtopõpyry

(Mat 21.33-46; Ruk 20.9-19)

12 ¹Morarama Ritonõpo namorepatoh poko tõturuse ropa ynororo.
 Ynara tykase ynororo,

—Imepỹ orutua a otyro tarykase eya, uwa tomo, tupito pona. Mame tapuruse
 tupito eya. Nono tahkase eya pẽkame uwa euhkatoh ritohme tyya. Tapyi tamose
 roropa eya kaetoko, emero enetohme. Morarama tutupi emero tokarose eya
 erohketomo a. ²Mame toytose ynororo imepỹ pona. Moromeĩpo uwa toehse ahtao
 typoetory taropose eya mokaro a, uwa epery apiakase, enehtohme tyya. ³Mame
 inaropohpyry tapoise tupito poko erohketomo a. Typipohse ynororo eya xine.

Tynaroke pyra taropose ropa eya xine. ⁴Moraramame imepỹ typootory taropose ropa eya repe. Mame tuhtātāmase ropa tupito poko erohketomo a taosanumase itamurume eya xine. ⁵Mame imepỹ inaropohpyry totapase roropa eya xine. Morararo tuhke inaropotyã tyhtomase eya xine ipoetory tomo. Totapase roropa tuhke inaropotyamo tupito poko erohketomo a. ⁶Mame uwa esẽ poetory toiro rokẽ nae kynexine, imūkuru rokene, ãpynu rokene. Morara ahtao ro tumūkuru taropose eya. “Otarãme mã toto kure umūkuru rĩko, umūkurume exiryke,” tykase esẽ repe. Mame taropose tumūkuru. ⁷Yrome mokyro eneryke tyya xine ynara tykase tupito poko erohketomo, “To! Uwa esẽ mūkuru mokyro tumy myakãme. Setapatone uwa esary kutupikõme ehtohme,” tykase toto oxime rokene.

⁸—Imūkuru tapoise eya xine rahkene. Totapase eya xine. Ekepyry tomase tupito ehpikoxi eya xine.

⁹—Naeroro otara ãko uwa esẽ nae tumūkuru etapatopõpyry ekary totase tyya ahtao? Ytõko mã rahkene mokaro etapase. Mame imehnomo a uwa esary ekarõko mana, tykase Jezu totananomo a. ¹⁰—Ritonõpo omiry onenepyra ro matou? Meneatose ro. Ynara tymerose eya,

“Tapyi rinanõ nurumekahpyry, ‘Wewe popyra,’ karyke eya xine,
mororo tyrise ropa tapyi nikapuru apoihtyme,
kure exiryke tũpore, jamihme tapyi ehtohme.

¹¹ Ritonõpo nyrihpyry moro. Kure mana.

Kyzamaro xine mana,”

me tymerose Ritonõpo omĩryme, tykase Jezu eya xine.

¹²Moraramame Jezu turutopõpyry typoko xine tonetupuhse toto a, uwa esary poko erohketõ sã toexirykõke. Naeroro Jezu apoiry se toehse toto êmatohme repe. Yrome tuhkãkõ zuno toexirykõke anapoĩpyra tokurehse toto.

Kowenu tinerũ epehmary poko

(Mat 22.15-22; Ruk 20.20-26)

¹³Moraramame parixeu tũ taropose Erote epe tũ maro, Jezu omiry azahkuru etatohme ihxirotohme tyya xine repe. ¹⁴Mame toytose toto Jezu a. Ynara tykase toto eya,

—Amorepatõ mase. Awaro ynanase. Ajohpe pyra mase ipunaka. Imehnõ zuno pyra roropa mase. Tuisame ahtao, tuisame pyra ahtao, oxisã rokẽ mã toh oya. Zae Ritonõpo omiry poko amorepatõ mase. Yrome kure kowenu tinerũ epehmary yna a? Kure onepehmara yna exiry? Oty kurehxo? tykase toto eya, tõturupose.

¹⁵Yrome Jezu tuaro kynexine, ajoajohpe toto exiry waro.

—Oty katohme jenekunopyry se hmatou? Tineru puhturu enehta. Enexi aporo, tykase ynoro eya xine.

¹⁶Toiro tonehse toto a. Moraramame ynara tykase Jezu eya xine,

—Onoky ekuhtopõpyry mokyro ipoko? Onoky esety roropa ipoko? tykase ynoro eya xine.

—Kowenu tuisary mokyro, tykase toto.

(Mak 12.17)

¹⁷Morarame ynara tykase Jezu eya xine,
—Morara ahtao kowenu kyryry ekarotoko ropa
kowenu tuisary a. Morararo Ritonôpo kyryry
ekarotoko Ritonôpo a, tykase Jezu eya xine.

Morarame toepohnohse toto Jezu otururu
etaryke tyya xine.

Aorihtyã êsemâkapory ropa poko

(Mat 22.23-33; Ruk 20.27-40)

¹⁸Morarame satuseu tō toytose Jezu a. (Mokaro
ynara kananō kynexine, “Toorihse kuahtao xine jūme
êsemâpyra ropa sytatose,” kananō kynexine.) Mame Jezu a ynara tykase toto,

¹⁹—Amorepatōme mase. Etako pahne, Moeze nymerohpyry ynara
ãko, “Orutua toorihse ahtao tumūkue pyra ro ahtao, kure ipytýpyry maro
zakoronýpyry a erēnanopyry aemūkuatohme aorikyhpýry mūkurume
samo,” me tymerose Moeze a. ²⁰Ynara kynexine orutua komo. 7me kynexine.
Esemazupurukō torēnase nohpo maro. Yrome emūkuara ro tahtao toorihse
ynororo. ²¹Okomino zakoronýpyry ikaponato imaro torēnase, turui pytýpyry
maro. Yrome morararo emūkuara ro tahtao toorihse roropa ynororo. ²²Mame
ikaponato mokyro ro saaro toorihse. Morara rokē emūkuara tokurehse toto.
Mame porehme toorihse toto emūkuara ro tahtao xine. Etyhpyrykōme nohpo
roropa toorihse. ²³Imeipo aorihtyã êsemamyry ropahtao, onoky pytyme na
nohpo exiko? 7me imaro torēnase exiryke, tykase, tōturupose toto Jezu a.

²⁴Morarame Jezu a tozuhse toto,

—Azahkuru matose, Ritonôpo omiry waro pyra oexirykōke, ijamitunuru
waro pyra roropa oexirykōke. ²⁵Aorihtyã tō êsemâkary ropahtao pytara exino
mana, niotara roropa nohpo tomo, enara. Ritonôpo nenyoytyã sã rokē exiko
mã exino. ²⁶Aorihtyã êsemamyry ropa poko Moeze omihpyry onenepitopyra ro
hmatou? tykase Jezu eya xine. —Moeze a Ritonôpo tōturuse pika myhto. Ynara
tykase ynororo, “Aparão esēme ase, Aparão te, Izake te, Jako te, enara ase toto
esēme,” tykase Ritonôpo Moeze a aorihtyã poko. ²⁷“Aorihtyã esēme ase,” kara
Ritonôpo kynexine Moeze a aêsemãtyã ropa esēme toexiryke. Azahkuru rokē
matose, “Ahno êsemâpyra ropa mana,” karyhtao oya xine, tykase Jezu eya xine.

Zae ehtoh poko Ritonôpo omipona

(Mat 22.34-40; Ruk 10.25-28)

²⁸Morarame Moeze omihpyry warō tooehse, mokaro oseosezukuru
etase. Jezu a toto ezukuru kure etaryke tyya ynara tykase ynororo Jezu a,

—Ritonôpo poe Moeze nymerohpyry tuhke nae, aomipona
kuehtohkōme. Morara exiryke oty riry kurehxo nae Ritonôpo a? tykase
ynororo tōturupose Jezu a.

²⁹Ynara tykase Jezu eya,

—Ynara kure Ritonõpo a, “Etatoko pahne, Izyraeu tomo. Toiro rokẽ Ritonõpo nae. Ynoro rokẽ oesẽkõme mana. ³⁰Morara exiryke ipyno ehtoko ipunaka. Oesẽkõme tyritoko okurohtaka xine. Imehxo tyritoko õmiryko ke. Kure rokẽ tyritoko õsenetupuhtohkõ ae oorikyrykõ ponãmero.” ³¹Ynara katoth roropa kure Ritonõpo a mana, “Osepyno oexirykõ sã imehnõ pyno ehtoko,” katoth kure roropa Ritonõpo a mana. Morara katoth asakoro kure Ritonõpo a mana, tykase Jezu eya xine.

³²Mame ynara tykase ynororo Jezu a,

—Zae amorepatõ mase. Ajohpe pyra mase. Toiro rokẽ Ritonõpo mana. Imepỹ pyra mana. ³³Ipyno kuexirykohtao ipunaka kure mana. Kuesẽkõme tyryryhtao kyaa xine kukurohtao xine, kure rokẽ Ritonõpo riryhtao kyaa xine kuosenetupuhtokõke kuorikyrykõ ponãmero. Mame osepyno kuexirykõ sã imehnõ pyno kuahtao xine zae exiko sytatose. Naeroro moro asakoro omipona kuexirykõ kure kuhse mana, kaneru zahkary motye, tykase ynororo Jezu a.

³⁴Azazahkuru pyra tozuhse eya Jezu. Morara exiryke ynara tykase Jezu eya,

—Ritonõpo enetupusasa mase. Ipoetoryme exisasaka roropa mase, tykase Jezu eya.

Mame morara kary etaryke tyaa xine, imehnõ Jezu a tõturuporykõ se pyra toehse toto.

Ritonõpo nymenekahpyry ehtoh poko

(Mat 22.41-46; Ruk 20.41-44)

³⁵Morame toto amoreparyhtao ro Ritonõpo maro oturutoh tao ynara tykase Jezu eya xine,

—Oty katohme Moeze omihpyry warõkõ ynara ãko Ritonõpo nymenekahpyry poko nae, “Tawi parỹpyry mokyro,” ãko? Yrome Ritonõpo nymenekahpyryme ynororo. Naeroro otãtohxõ Tawi parỹpyryme nah? ³⁶Ynara tykase Tawi Ritonõpo zuzenu omi poe,

“Ritonõpo tõturuse jesẽ maro,

‘Oporohko seino japotunuru wino.

Ozehno exiketõ riko ase opoetory tõme,’ tykase Ritonõpo,” me tymerose Tawi a pake Ritonõpo omiryryme. ³⁷Tosẽme tosehtose ahtao Tawi a, otãto iparỹpyryme nah? tykase Jezu eya xine tõturupose.

Osenekunohpopyra ehtoko zae pyra amorepatõkomo a

(Mat 23.1-36; Ruk 20.45-47)

Mame tõkye toehse toto imoihmãkomo morara kary etaryke tyaa xine.

³⁸Morame ynara tykase Jezu imoihmãkomo a,

—Tomeseke ehtoko Moeze omihpyry warõkõ poko. Upo kurã ke otupohtõko mã toto, ynara kary etatohme imehno a, “Moehno amorepatono,” kary etatohme imehno a osepekahtoh tao. ³⁹Epehtoh kurã se rokẽ toto tapõkõme Ritonõpo maro oturutoh tao. Tuisa apõ se roropa mã toto tapõkõme

otuhtoh konõto ahtao. ⁴⁰Moraramẽ pytyõpo tõ enekunohnõko mã toto. Ematonanohnõko roropa mã toto. Moromeĩpo oturũko sã mã toto Ritonõpo maro yronymyryme, imehnõ enekunohtohme tyya xine. Itamurumehxo toto wãnohnõko Ritonõpo mana, tykase ynororo eya xine.

Pytyõpo nekarohpyry

(Ruk 21.1-4)

⁴¹Moraramẽ Jezu typorohse tineru ẽ etonie tineru ẽmary enetohme tyya, imehnomo a tineru ẽ aka, Ritonõpo tinerũme. Tuhke tymõkomokamo a tytinerũkõ tõmase repe pitiko rokẽ pyra. ⁴²Mame okomino pytyõpo a tytinerũ tõmase roropa. Tymõkomokẽkara kynexine. Tineru puhturu rokẽ tõmase eya ẽ aka, asakoro rokene. ⁴³Moro eneryke tyya typoetory tõ tykohmase Jezu a. Ynara tykase ynororo,

—Moky hkoh pytyõpo enetoko. Ajohpe pyra imehnõ nekarohpyry motye tineru tokarose eya Ritonõpo a. ⁴⁴Mokaro a zokonaka rokẽ tytinerũkõ tokarose. Yrome mose nohpo a emero tytinerũ tokarose, tykase Jezu eya xine.

Jezu oturutopõpyry Ritonõpo maro oturutoh kararahtoh poko

(Mat 24.1-2; Ruk 21.5-6)

13 ¹Moraramẽ Ritonõpo maro oturutoh tae tutõtase ropa tahtao xine, tapyi tõ tonepose ipoetory a topu risemy,

—Tamuxi eneko ke, tapyi pohtomo, topu kurã ke rokẽ tyrise, tykase ynororo eya. Yrome ynara tykase Jezu eya,

²—Tapyi kure mã repe. Yrome tâ pixo rokẽ mana etohtohkãko mana emero, tykase Jezu eya xine.

Etuarimatoh poko, ooryhmarykõ poko roropa

(Mat 24.3-14; Ruk 21.7-19)

³Moraramẽ ypy pona Jezu tõnuhse, Oriwera pona. Typorohse ynororo moroto ypy po. Ritonõpo maro oturutoh enẽko kynexine. Mame Peturu tõ toytose eya oturupose, Peturu, Tiaku, João, Âtare, enara. Ynara tykase toto Jezu a,

⁴—Otara ahtao hkoh senohne etohtohkãko nae? tykase ynaroro tapyi tõ poko. —Yna zuruko aetohtohkary poko. Otara ahtao aetohtohkary enepitõko ynanah? tykase toto Jezu a tõturupose.

⁵Moraramẽ Jezu a tozuhse toto,

—Tomese ke ehtoko oenekunohpyra xine imehnõ ehtohme. ⁶Tuhke oehnõko jesetyae osesehtoketõ mana. “Kyixtu ase, Ritonõpo nymenekahpyry,” ãko toh mã repe. Tuhkãkõ enekunohnõko toh mana. ⁷Mame oxiehnokõ osetapary etãko matose. Mokaro ekary etaryhtao torẽtyke pyra ehtoko sero nono enahkary poko. Morara exiko mã repe. Yrome nono onenahkapopyra ro Ritonõpo mana. ⁸Mame ahno tõ osetapãko mã toto. Pata konõtopõkõ roropa imehnõ etapãko mana. Mame nono kywyhkywyh ãko roropa mana tuhke

pata tamuru punero. Tõsẽ penery rohnõko roropa mã toto. Morara toehse ahtao etuarimapitõko exino mana poeto ẽ enurupitory samo.

⁹—Naeroro tomeseke ehtoko. Aarotorỹko imehnõ mana terekatu ẽpataka. Opihohtorỹko roropa imehnõ mana wewe ke atamorepatoh tao. Kowenu ẽpataka aarotorỹko roropa toh mana, tuisa konõto ẽpataka roropa, ypokoino. Mame moroto awahtao xine zurutoko toto Ritonõpo omiry kurã poko zuaro toto ehtohme. ¹⁰Emero pata tamuru po toto zurũko matose jomiry poko. (Mame tosekõme jenetuputyryhtao eya xine, tyrypyrykõ rumekaryhtao roropa eya xine Ritonõpo poetoryme exiko toh mana.) ¹¹Moraramẽ terekatu a tarose awahtao xine oẽmapotohkõme, torẽtyke pyra ehtoko. “Otarã ako hano,” kara ehtoko. Moroto awahtao xine Ritonõpo zuzenu nekarohpyry rokẽ ekarotoko morotõkomo a. ãmoreme xine pyra oturũko matose, Ritonõpo zuzenu poe. ¹²Moraramẽ orutua kõ takorõ tõ ewokãko toh mana ekarotohme terekatu tomo a, aorihmapotohme. Imehnõ tumũkuru ewokãko roropa mã toto. Imehnõ roropa tumykõ zehno exiko. Aorihmapõko roropa mã toto. ¹³Mame emero porehme ozehno xine exiko mã toto ypoetoryme oexirykõke. Yrome oryhmatopõpyrykõ eanahtoryhtao oya xine, jurumekara roropa awahtao xine oorikyrykõ ponãmero opynanohtorỹko ase.

Ahno nyrihpyry xihpyry
(*Mat 24.15-28; Ruk 21.20-24*)

¹⁴—Mame Tanieu Ritonõpo omi poe urutõme kynexine pake. (Morara exiryke inymerohpyry enetoko kure enetupuhtohme oya xine.) Ynara ako Tanieu nymerohpyry, “Ahno nyrihpyry xihpyry eneryhtao oya xine kohrame, Ritonõpo maro oturutoh tao tuarõtãko matose,” ako Tanieu nymerohpyry. Morara toehse ahtao ah Juteapõkõ nepã toto ypy tõ pona, orihpyra toehthõkõme. ¹⁵Zara tao awahtao xine, epatoko omõkomorykõ poko pyra. ¹⁶Tupito po awahtao xine, ytopyra ropa ehtoko oupõkõ pokona. Topohme rokẽ mepatatose. ¹⁷Amarokõ roropa nohpo tomo, poetoẽme awahtao xine myhene. Etuarimãko matose oeparykohtao poeto pitiko enurusenã maro. ¹⁸Oturutoko Ritonõpo a morara exipyra ehtohme ikonoporyae popyra exiryke ipunaka. ¹⁹Morara toehse ahtao tõsẽ penery rohnõko mã toto, tyrohsẽ zetunuru rohnõko roropa mã toto. Moro panõ onenepitopyra sytatose, moinoro nono ritopõpyry poe Ritonõpo a. Moromeĩpo moro panõ onenezomopyra sytatose exiko. ²⁰Tuhke pyra ẽmepyry morara tyriko Ritonõpo mana. Ritonõpo hnao emero enatyry. Yrome tynmenekatyã pokoino tuhke pyra emehkapõko mã Ritonõpo.

²¹—Moraramẽ oururukohtao imehnomo a, “Enetoko ke. Ritonõpo nymenakahpyry mokyro,” ako toh mã repe oya xine. ²²Morara exiryke osenekunohpopyra ehtoko. “Ritonõpo nymenakahpyry ase,” kananõ mã oehnõko, osesehtoketomo, ajohpãkomo. Kurãkara anỹpõko ropa toh mã repe. Pyaxime roropa toh mã repe. Ypoenohnõko mã toh repe. Imehnõ enekunopyry se mã toh repe. Ypoetory tõ enekunopyry se roropa mã toto. ²³Morara exiryke jomiry etatoko tuaro oehtohkõme, osenekunohpopyra oehtohkõme, tykase Jezu eya xine.

Kapu ae Ayhtohpyry oepýry ropa*(Mat 24.29-31; Ruk 21.25-28)*

²⁴—Morara toehkehse ahtao xixi ezehnôko mana. Nuno osenepýra exîko. ²⁵Xirikuato tō epukâko kapu poe kapu kywyhkywyh karyke, kapu esâ esyryhmaryke. ²⁶Moraramer emero porehme jenêko mã toto, Kapu ae Ayhtohpyryme jexiryke. Akuru ae jyhtory enêko. Saerehkane sã jenêko toh mana. Jamihme mã jyhtory exîko. ²⁷Mame Ritonôpo namoto tō enyohnôko ase ynmenekatyã enehtohme emero pata tō poe, moino nono etyhyry poe, kapu etyhyry poe roropa, enara.

Wasasa poko jeimamyry enetuputyry sã joepýry ropa enetuputyry*(Mat 24.32-35; Ruk 21.29-33)*

²⁸—Mame wasasa tōkehko waro matose. Toto etaryhtao jeimamyry enetupuhnôko matose. ²⁹Moro saaro ourutopôpyrykô poko ya tuaro ehtoko. “Oehsasaka ropa mana,” kaxitoko ypoko. Axî oehnôko ropa ase, tykase Jezu eya xine. ³⁰—Etatoko pahne, ynekarohpyry oya xine emero osenêko mana. Mame morohne enenanô toitoine orihpyra exîko toh mana joepýry ropa ponâmero. ³¹Kapu enahnôko mana. Sero nono roropa enahnôko mã repe. Yrome jomiry jûme enahpýme exîko mana, tykase Jezu.

Otãto ahtao? Zuario pyra seropôkô mana*(Mat 24.36-44)*

³²—Joepýry ropa waro pyra matose. Ritonôpo nenyohityã zuaro pyra roropa mana. Ywy roropa zuaro pyra ase. Papa rokê zuaro mana. ³³Tuaro sã rokê ehtoko. Kueraximatoko, joepýry ropa waro pyra oexirykôke, tykase Jezu eya xine. ³⁴—Tapyi esê samo. Mame toytoryhtao tytapyĩ tae typoetory rîko tytapyĩ eraseme mana, erohketô rohmanohpotohme. Toiro tapyi eutary erase rîko roropa mana tooepýry ropa eraximatohme eya. ³⁵Mokaro sã rokê weraximatoko joepýry ropa waro pyra oexirykôke. Otaráme ikohmamyryme oehnôko ropa ase. Otaráme onoa. Otaráme kuratiri etaryhtao. Otaráme pakeimo. ³⁶Tokare pyra joepýry ropa mana. Jeraximara awahtao xine ehxirôko matose joepýry ropahtao. ³⁷Ourutopôpyrykô ya ekarôko roropa ase imehnomo a. Joepýry ropa imomohtoko, tykase Jezu eya xine.

Tãtamorepase toto Jezu apoiry poko*(Mat 26.1-5; Ruk 22.1-2; Jo 11.45-53)*

14 ¹Moraramer asakoro êmepýry se ro kynexine Paxikoa ritohme otuhtoh konôto, wyi pipahmã ritohme roropa. Moroto Jezu apoiry se toh kynexine Ritonôpo maro oturuketô tuisary tomo, Moeze omihpyry warôkomo, enara. Omatome apoiry se toh kynexine repe, etapatohme repe. ²Ynara tykase toto oxime,

—Otuhtohtao Jezu anapoipyra sehtone ahno tuhke exiryke. Otarãme kyzehno xine exïko toh mana, tykase toto.

Jezu ehtopöpyry poko Petania po
(*Mat 26.6-13; Jo 12.1-8*)

³Morarame Petania po Jezu kynexine Ximão tapyi tao. Ximão mokyro ipü imotahpyröpyry. Meza po otuhnöko toh kynexine. Mame nohpo a ixtaratu tonehse Jezu a topu kurã risë ao, arapaxturu risë ao. Ixtaratu esety naatu. Mame ixtaratu ë tuhkohse eya Jezu züsety popatohme. ⁴Morarame enenanö oseya rokë töturuse toto, ixtaratu poko zumoxike toexirykôke,

—Oty katohme mose ixtaratu ahnikãko rokë nae? ⁵Tokamosême ahtao, tuhke tineru atapoiry tymökomokäkara a ekarotohme, tykase toto. Nohpo tykerekereemase eya xine.

⁶Yrome Jezu a tozuhse,

—Oty katoh mose kerekereämäko matou ixtaratu pokoino? Inykyryhpyry kure ya. ⁷Tymökomokäkara mã enahpyra amaro xine. Mokã akorehmary se awahtao xine akorehmatoko toto. Yrome ywy okynã pyra ase amaro xine.

⁸Ixtaratu nae toexiryke, jüsety popano tamoreme. Joko popano orihpyra ro jexiryke, toorihse jahtao joko zonëtohme. ⁹Eatoko pahne, emero pata tō poro jomiry poko imehnö amoreparyhtao oya xine mose nyrihpyry poko roropa oturūko matose. Mame oesahpyo xine roropa mose poko oturūko imehnö mana wenikehpyra ehtohme jüme inyrihpyry poko, tykase Jezu eya xine.

Jezu ewokary se Juta ehtopöpyry poko
(*Mat 26.14-16; Ruk 22.3-6*)

¹⁰Morarame Juta Ixikariote Jezu poetoryme kynexine repe. Mame toytose ynororo Ritonöpo maro oturuketö tuisary tomo a Jezu ewokase.

¹¹Mame aomiry etaryke tyya xine tãkye toehse toto.

—Oepehmäko reh ynanahse, tykase toto Juta a. Naeroro toytose ropa ynororo. Tãtamorepase itamurume Jezu ewokatoh poko tyya.

Paxikoe otuhtopöpyry Jezu a typoetory tō maro
(*Mat 26.17-25; Ruk 22.7-14,21-23; Jo 13.21-30*)

¹²Morotoino wyi pipahmã ohpitotoh ae, kaneru mükuru wotoh ae roropa Paxikoe tösême, töturupose Jezu a ipoetory tomo,

—Aza ytōko ynana tösë etapase? tykase toto.

¹³Mame typoetory tō tonyohse Jezu a asakoro,

—Ytotoko pata pona. Moroto orutua enëko matose, tuna puimane enëko.

¹⁴Mekahmatatose kene. Mame tapyi taka aomomyryhtao ynara kahtoko tapyi esemy a, “Otoko amorepato esary nahe Paxikoe autuhtohpo, typoetory mahro?” kahtoko eya. ¹⁵Mame tapyi tyarake enepöko mã oya

(Mak 14.15)

xine. Emero nae exikety, meza te, epehtopo, apoto esary roropa, enara exikety. Moro tao tōsē ikyrytoko kuotuhtohkōme, tykase Jezu eya xine.

¹⁶Moraramē toytose toh rahkene pata pona. Mame tonese rahkene eya xine Jezu oturutopōpyamo. Moraramē tōsē tykyryse eya xine rahkene.

¹⁷Moraramē kokonie pukuro Jezu toytose rahkene otuhse typoetory tō maro. ¹⁸Toto otukuruhtao ro Jezu a turuse toto,

—Etatoko pahne, taro ypoetory toiro jewokāko mana, ymaro otuhkety, tykase ynororo.

¹⁹Mame tākye pyra ipoetory tō toehse morara kary etaryke tyya xine.

—Onoky? Ywy? tykase toto tōturupose atatakominō. Mame tozuhse toto Jezu a,

²⁰—Arypyra. Toiro mana, wyihpāko paratu aka ymaro, tykase ynororo eya xine. ²¹—Kapu ae Ayhtohpyry ase. Ritonōpo nekarotopōpyryae ro

orihñoko ase. Yrome etuarimãko mã jewokahpono, irohnoko. Enurupyra ahtao kurehxo eya exiry, etuarimara exiry, tykase Jezu eya xine.

Otuhtoh moro Jezu orihtopöpyry poko wenikehpyra ehtohme

(Mat 26.26-30; Ruk 22.15-20; 1 Kor 11.23-25)

²²Morarame tötukuruhtao ro wyi tapoise Jezu a. Mame Ritonöpo a ynara tykase ynororo,

—Yna zuru seny onekarohpyry yna a. Kure mase Papa Ritonöpo, tykase ynororo. Mame morara kaxïpo tyya wyi tytohtohkase eya typoetory punero ekarotohme.

—Apoitoko, upû sero, tykase ynororo eya xine.

²³Morararo eukuru tapoise eya. Mame töturuse ropa Ritonöpo a,

—Uwa eukuru onekarohpyry seny. Kure mase Papa Ritonöpo, tykase. Morarame eukuru ekarone typoetory tō punero. Tōse toto a emero.

²⁴—Umunuru seny. Umunuru kuññoko ase tuhke iirypyrymãkō kurākatohme. Umunuru ekuamyryhtao tuhkākō Ritonöpo poetoryme exïko mana. ²⁵Etatoko pahne, uwa eukuru onëpyra ropa ywy, orihpyra ro jahtao. Tyoro êñoko ase, euhkasenano, Ritonöpo esao rokene, tykase Jezu eya xine. ²⁶Morarame Ritonöpo omiryae toremiase toto. Morarame eremiakehxipto toytose toto ypy pona, Oriwera pona.

Peturu zurutopöpyry Jezu a

(Mat 26.31-35; Ruk 22.31-34; Jo 13.36-38)

²⁷Mame ynara tykase Jezu eya xine,

—Urumekãko matose emero, ynara tymerose exiryke Ritonöpo omiryme, “Esëkō etapãko ase. Mame ekÿpyã atahpahnoko mana,” me tymerose. ²⁸Yrome tōsemãse ropa jahtao ytōko ase osemazuhme Karirea pona, awapo xine. Moroto jenëko ropa matose, tykase eya xine Jezu.

²⁹Mame Peturu a tozuhse,

—Emero orumekãko toh mã repe, yrome ywy orumekara ase, tykase Peturu eya.

³⁰Mame Jezu a tozuhse ynororo,

—Etako pahne, sero kohmamyryae kuratiri etara ro asakoro ahtao poremãnoko mase. Oseruao mase, “Jezu waro pyra ase,” ãko mase.

³¹Mame opore Peturu a tozuhse,

—Jorikyry ponãmero orumekara ase, tykase ynororo Jezu a. Morara tykase imehnō Jezu poetory tō roropa emero.

Jezu oturutopöpyry Tummy maro Ketysemane po

(Mat 26.36-46; Ruk 22.39-46)

³²Morarame toeporehkase toto Ketysemane pona.

—Oporohtoko taro. Ytōko ase aporo Papa maro oturuse, tykase Jezu typoetory tomo a.

(Mak 14.36)

³³Morarama Peturu tō rokē tarose eya, Peturu, Tiaku, João, enara rokene. Morarama tomuhtapāse ynororo toemynyhmaryke yronymyryme.

³⁴—Samū āko ase itamurume, jorikyry ponāmero tykase ynororo. — Morara exiryke taro ehtoko. Kueraximatoko, tykase Jezu tynarotyamo a.

³⁵Mame mya pitiko toytose ynororo porohse nono pona Tummy maro oturuse, etuarimara toehtohme.

³⁶—Papa Ritonōpo jamihme mase. Emero Ritō mase. Jorikyry se pyra ase repe. Yrome jorikyry se awahtao orihnōko ase. Ōmipona se rokē ase, tykase ynororo Tummy a.

³⁷Morarama toytose ropa Jezu typoetory tō tynyhse ahtao. Mame ynara tykase ynororo Ximāo Peturu a,

—Ximāo, nyhnōko mah? Toiro pixo eraximary se pyra hma ymahro?

³⁸Nyhpyra ehtoko. Oturutokohxo ty Ritonōpo maro oenekunohpyra xine joroko tamuru ehtohme. Onykyrykō se pyra matose repe. Yrome jamihme pyra matose.

³⁹Morarama myaro ropa toeramase Jezu oturuse ropa Ritonōpo maro, osemazuhme tōturutopōpyry saaro. ⁴⁰Morotoino typoetory a toytose ropa. Nyhnōko rokē toh kynexine tuetūkō jamitunurume pyra toexirykōke. Toehxirose toh kynexine. Morara exiryke onezuhpyra toh kynexine.

⁴¹Morotoino oseruao toeramatoh toehse ahtao ynara tykase Jezu typoetory tomo a,

—Nyhnōko ro matou? Nyhpyra ehtoko imeīpo onyhtohkōme. Seromaroro jewokāko toh mana, yzehnotokomo. ⁴²Apakatoko! Ehmaropa! Jewokane enetokose. Mosero ro jewokāko mana, tykase Jezu typoetory tomo a.

Jezu apoitopōpyry juteu tomo a

(Mat 26.47-56; Ruk 22.47-53; Jo 18.3-12)

⁴³Morarama Jezu otururuhtao ro Juta tooehse eya. 12me toto ehtoh mokyro kynexine ewokane. Imaro tooehse imehnō roropa tapema ke tomahpōke.

Kaparu ke roropa tomahpōke toh kynexine. Ritonōpo maro oturuketō tuisary nenyohityā mokaro kynexine, Moeze omihpyry warōkō nenyohityā maro, juteu tō tuisary nenyohityā maro. ⁴⁴Mame eporehkara ro tahtao xine ynara tykase Jezu ewokary se exikety tymarōkomo a, “Etatoko pahne, Jezu maro rokē oturūko ase. Eahmāko sã ase. Ipohnōko ase. Moro eneryhtao oya xine enetupuhnōko matose. Jezu mokyro. Apoitoko,” tykase Juta eya xine.

⁴⁵Mame toohse ynororo topohme Jezu a.

—Tamuxi, taro hma? tykase eya. Mame toahmase. ⁴⁶Morarama Jezu tapoise eya xine. ⁴⁷Toiro Jezu marono a tytapemā tanỹse. Ritonōpo maro oturuketō tuisary namoto rokē tapurose. Typanasahkase rokene. ⁴⁸Morarama Jezu tōturuse eya xine,

—Omatome pyra ase. Oty katohme tykaparuke moehtou japoise tytapemake roropa? ⁴⁹Kokoro rokē amorepato exiasene Ritonōpo maro oturutoh tao. Oty katoh moroto jahtao japoipyra mexiatose? Seromaroro rokē tokoh japoise mexitou Ritonōpo omihpyryae ro japoiko matose, tykase Jezu eya xine.

⁵⁰Mame Jezu turumekase ipoetory tomo a. Toepase toto.

⁵¹Moroto nuasemā kynexine Jezu maro, tymetyke rokene. Mokyro apoiry se toehse toh repe. ⁵²Yrome toepase ynororo tymetyke pyra, enara.

Tamuxi tō ēpataka Jezu ehtopōpyry

(Mat 26.57-68; Ruk 22.54-55; Jo 18.13-14,19-24)

⁵³Morotoino Jezu tarose eya xine, Ritonōpo maro oturuketō tuisary tapyi taka. Moroto kynexine Ritonōpo maro oturuketō tuisary tomo, juteu tō tamuxiry tomo, Moeze omihpyry warōkomo, enara toh kynexine moroto oximōme.

⁵⁴Morarama Peturu toto mykapo toytose Ritonōpo maro oturuketō tuisary esaka. Jarakapyhpyry aka tomōse ynororo. Soutatu tō maro typorohse ynororo osūse apoto myhtokoxi. ⁵⁵Mame tapyi tao Jezu hxironanō zupiko toh kynexine Ritonōpo maro oturuketō tuisary tomo, Jezu orihmapory se toexirykōke. Yrome onenepyra tokurehse toto.

⁵⁶Tuhkākomo a tyhxirose repe, yrome tōsezusezuhse rokē toto.

⁵⁷Morarama orutua kō xikihme toehse Jezu hxirotohme repe. Ynara tykase toto,

⁵⁸—Ynara nase mose ynanetaryme, “Ritonōpo maro oturutoh seny, ahno nyrihpyry. Ikararahnōko ase. Mame oseruao rokē tōmehse ahtao imyakā rīko ase, ahno nyriy sã pyra, nyriyyme ro,” nase mose ynanetaryme, tykase toto.

⁵⁹Yrome tōsezusezuhse rokē toto.

⁶⁰Mame Ritonōpo maro oturuketō tuisary xikihme toehse toto rānaka. Ynara tykase ynororo Jezu a,

—Moxiā onezuhpyra hma ohxiroryke toto a? tykase eya.

⁶¹Yrome mynyhme rokē Jezu kynexine. Onezuhpyra kynekurehne. Mame ynara tykase ropa ynororo eya,

—Ritonōpo nymenekahpyry mahno? Imūkurume roropa mahno? tykase ynororo eya tōturupose.

⁶²Mame Jezu a tozuhse,

—Ywy ase. Moromeïpo jenêko matose, typorohse jahtao tuisame Ritonôpo maro. Joepyrý ropa enêko roropa matose akuru htoko, tykase Jezu eya.

⁶³Mame morara kary etaryke tyya tupô tyxihkase eya. Ynara tykase ynororo,

—Epo mana. Tyorô se pyra sytatose ihxironeme. ⁶⁴Mose metatou? Popyra nase. “Ritonôpo mûkuru ase,” nykano. Otara âko matou ipoko taroino? tykase ynororo tôturupose.

—Popyra nase, tykase toto. —Aorihmapoko hkoty, tykase toh emero.

⁶⁵Totatotakurose eya xine. Mame êmyty tapuruse soutatu tomo a kamisa ke ipipohtohme tyya xine. Moromeïpo tôturupose toto,

—Onoky opipohno? Esehtoko, tykase toto Jezu a ipiipipohxïpo tyya xine.

“Jezu waro pyra ase,” katopôpyry Peturu a

(Mat 26.69-75; Ruk 22.56-62; Jo 18.15-18,25-27)

⁶⁶Moraramé jarao ro Peturu kynexine tapyi mykae osûnôko. ⁶⁷Mame morotona toytose nohpo. Ritonôpo maro oturuketô tuisary namoto kynexine ynororo. Peturu eneryke tyya austryhtao, ynara tykase ynororo,

—Omoro roropa Jezu maro mexiase, Nazarepô maro, tykase eya.

⁶⁸Yrome Peturu a tozuhse,

—Onoky? Ywy? Arypyra. Zuario pyra ase. Otara âko mah? Onenetupuhpyra ase ipunaka, tykase Peturu eya.

Mame tutûtase ropa Peturu tapyi eutary pota taka. Mame kuratiri totase eya. ⁶⁹Mame imepÿ nohpo a tonese ropa. Imehnomo a ynara tykase ynororo,

—Mose roropa imarono, tykase.

⁷⁰—Ajohpe, tykase Peturu.

Moromeïpo imehnô osenuhmetô tôturupose Peturu a. Ynara tykase toto, —Ajohpe pyra, omoro roropa imarô mexiase. Yna onenekunohpyra mase Karireapôme oexiryke, tykase toto eya.

⁷¹Mame opore tozuhse Peturu a toto,

—Juãohnôko mã Ritonôpo ajohpe jahtao. Mokyro waro pyra sâtãse, tykase ynororo eya xine.

⁷²Mame kuratiri totazomose ropa. Mame Jezu a turutopôpyry poko tutuarôtase ynororo. “Kuratiri etara ro asakoro ahtao, ‘Jezu waro pyra ase, Jezu waro pyra ase,’ âko mase oseruao,” katopôpyry poko tutuarôtase Peturu. Mame toehxirose ynororo yronomyrime. Tyxitase roropa ynororo.

Pirato êpataka Jezu ehtopôpyry

(Mat 27.1-2,11-14; Ruk 23.1-5; Jo 18.28-38)

15 ¹Moraramé êmepyrime tôximôse toto Ritonôpo maro oturuketô tuisary tomo te, juteu tamuru tō maro te, Moeze omihpyry warôkô maro, enara. Pata esã maro tôturuse toto tynyrirykô waro

(Mak 14.72)

toehtohkōme. Mame Jezu tymyhpose toto a, arotohme kowenu tuisary a, Pirato a. ²Mame Pirato tōturupose Jezu a,

—Juteu tō tuisary hmahno? tykase ynororo eya.

—Ÿ, ywy ase, tykase Jezu. ³Mame Jezu tyhxirose tuhke Ritonōpo maro oturuketō tuisary tomo a. ⁴Naeroro Pirato tōturuzomopose ropa eya,

—Oty katohtoto onezuhpyra mah ohxiroryke toto a? tykase eya Pirato.

⁵Yrome onezuhzomopyra Jezu kynexine. Morara kaxīpo tyya Pirato toemynyhmase tozuhzomopyra Jezu exiryke.

Jezu ekarotopōpyry aorihmapotohme

(Mat 27.15-26; Ruk 23.13-25; Jo 18.39-19.16)

⁶Moraramē āpuruhpyry tao tuhke ēmapotyā kynexine. Mame otuhtoh konōto ae toine emapotyā tūtanohposene kowenu, jeimamyry punero, imoihmākō omi poe. ⁷Kowenu zehno aehtyā roropa tōmapose kynexine āpuruhpyry taka, ahno

etapahpōkomo. Toiro esety Parapa kynexine. ⁸Imyhpokary poko oturuse tōximōse imoihmākō ahtao Pirato ēpataka, ⁹ynara tykase Pirato eya xine, tōturupose,

—Juteu tō tuisary myhpokapory se hmatou ya? tykase ynororo eya xine.

¹⁰Tuaro kynexine ynororo. Jezu tapoise Ritonōpo maro oturuketō tuisary tomo a ekarotohme eya zumoxike toexirykōke. Moro waro Pirato kynexine.

¹¹Mame Ritonōpo maro oturuketō tuisary omi poe Parapa tūtanohpory se toehse imoihmākomo. ¹²Moraramē tōturupose ropa Pirato eya xine,

—Otaru mokyro juteu tō tuisary ripōko hano? tykase ynororo eya xine repe.

¹³Opoze tozuhse ynororo eya xine. Kui tykase toto,

—Wewe pokona exixihmapoko! tykase toto.

¹⁴—Oty katohme? Azahkuru pyra mana. Iirypyryme pyra roropa mana, tykase Pirato eya xine.

Opoze tozuhse ynororo eya xine. Kui tykase rokē toto,

—Wewe pokona exixihmapoko! tykase toto.

¹⁵Mame imoihmākō ākyemapory se Pirato exiryke, Parapa tutūtanohpose ropa eya. Mame Jezu typipohpose Pirato a. Moromeīpo tokarose ynororo soutatu tomo a aorihmapotohme.

Jezu eunohtopōpyry soutatu tomo a

(Mat 27.27-31; Jo 19.2-3)

¹⁶Moraramē Jezu tarose soutatu tomo a jarakapyhpyry aka, (kowenatu tapyĩ kurā taka). Moro taka roropa imehnō soutatu tō toahmase. Tuhke oximōme toehse toto. ¹⁷Mame Jezu tupohtose eya xine ezuezumā ke. Parimā sã tyrihpyry omoxino tyrise roropa eya xine Jezu zuhpokoxi. ¹⁸Moraramē taomikase eya xine.

—Moehno tamuxi. Juteu tō tuisaryme exikehpyra mase, tykase toto Jezu a.

¹⁹Tymerehtātāmase toto a zupuhpyry pokona wewe pitiko ke. Ituh tykase toto Jezu pona. Mame ēpataka tosekumurukō po typorohse toto. Atahmākāko rokē toh kynexine. ²⁰Morotoino ihtomakehxīpo tupokase ropa eya xine. Ezuezumā touse ropa eya xine. Zupō ro tamurupose ropa eya xine. Moraramē tarose rahkene eya xine wewe pokona exixihmatohme.

Exixihmatopōpyry wewe pokona

(Mat 27.32-44; Ruk 23.26-43; Jo 19.17-27)

²¹Mame imepỹ tapoise eya xine, wewe arotohme eya, exixihmatoh arotohme. Mokyro esety Ximão kynexine. Tupito poe pata pona ytōko kynexine repe. Xirenepō kynexine. Ipoenō Arexātere kynexine Rupo maro. Mame wewe tarose eya, Jezu exixihmatopo, soutatu tō naropohpyry.

²²Mame Jezu tarose eya Koukota pona. (Upuhpōpo esary, “Koukota,” kary.)

²³Moraramē uwa epery ke Jezu tauhpase repe, toximase mira maro, karapa sã itūnety maro. Yrome onēpyra kynexine ynororo. ²⁴Mame wewe pokona toxixihmase rahkene. Mame zuponỹpyry tapiakase eya xine, tupōkōme. Topu pisarara tomase eya xine upo apoitohme tyya xine. ²⁵Xixi tōnuhsehxo

ahtao Jezu toxixihmase wewe pokona eya xine. ²⁶Morarama ynara tymerose Jezu exixihmatoh pokona, “Juteu tō tuisary mosero,” katoh tymerose ipokona. ²⁷Morarama omato tō toxixihmase roropa Jezu maro, asakoro, apotunuru wino, ipoozery wino, enara. ²⁸(Pake Ritonōpo nymeropohpyryae ro Jezu poko, “Pohnō maro zuanohpōko toto,” katopōpyryae ro.)

²⁹Morarama tōsenuhnuhmase osemæ ytoketomo. Jezu tounohse eya xine. Ynara tykase toto,

—Ehê! Otara ahtao Ritonōpo maro oturutoh kararahnōko mah? Otara ahtao imyakāmāko ropa mah oseruao tōmehse ahtao? ³⁰Moro waro awahtao oenupunako roropa. Eropa, wewe poe oyhtoko ropa! tykase toto.

³¹Mame Ritonōpo maro oturuketō tuisary a roropa Jezu tounohse, Moeze omihpyry warōkomo a roropa. Ynara tykase toto,

—Imehnō poko toenupunase ynororo repe. Oty katoh tōsepynanopyry waro pyra nae? ³²Ekuhko ke, oyhtoko ropa morotoino. Ritonōpo nymenekahpyryme awahtao oyhtoko ropa, juteu tō tuisaryme awahtao. Tyhtose ropa awahtao oenetupuhnōko ynanase, tykase toto eya.

Morarama imaro exixihmatyamo a roropa tounohse ynororo.

Jezu orihtopōpyry

(Mat 27.45-56; Ruk 23.44-49; Jo 19.28-30)

³³Morarama tāxiahtao tyarumākapose Ritonōpo a pata tō punero. Mame xixi tyhtosehxo ahtao tōmehse ropa. ³⁴Morarama opore Jezu tykohtase. Ynara tykase ynororo,

—Eroi, Eroi, rema sapahtani, tykase. Tōmiryae morara kary ynara katopo, “Ritonōpo, Ritonōpo oty katohme kurumekano?” katopo.

³⁵Mame enenanō ikui etaryke tyya xine, ynara tykase toto,

—Etatoko ke! Eria kohmāko mana, tykase toto. ³⁶Mame imepỹ axĩ tururume toytose mauru panō zumyhkase ikatainety aka. Wewe pitiko pokona tyrise eya Jezu ohpatohme.

—Seraximatone. Senetone. Otarāme Eria oehnōko mana mose ouse wewe poe, tykase toto, tōturuse.

³⁷Morarama Jezu kui tykazomose ahtao komih tykakehse. Toorihse rahkene.

³⁸Morara ahtao āpuruhpyry toexihkase Ritonōpo maro oturutoh tao, kamisa risemy. Kaino toexihkase zuhkurenaka. ³⁹Morarama soutatu tō esē Jezu ēpataka kynexine. Jezu a komihkakepyry eneryke tyya ynara tykase ynororo,

—Ajohpe pyra ro rukuh Ritonōpo mūkurume nexiahse, tykase ynororo.

⁴⁰Morarama nohpo tō moroto kynexine amekeino rokē enēko, Maria Matarena te, Sarome te, Maria Tiaku eny, enara toh kynexine. Tiaku, Joze, enara mokyro poenō kynexine. ⁴¹Mokaro a Jezu tokahmase akorehmase orihpyra ro ahtao, Karirea poro ahtao. Tuhke roropa nohpo tō moroto kynexine, ytoketomo Jezu maro Jerusarē pona.

(Mak 15.38)

Zonētopōpyry

(Mat 27.57-61; Ruk 23.50-56; Jo 19.38-42)

⁴²Moraramē kokonie pukuro otuhtoh riryhtao, oserematoḥ pyra ro ahtao roropa Joze a tunōkase Pirato. ⁴³Eya toytose Jezu ekepyry ekaropose. Joze Arimateapō kynexine, imehnō tuisaryme exikety kynexine. Ritonōpo omipona exikety roropa kynexine. ⁴⁴Mame Pirato a tozuhse,

—Ajohpe pyra rukuh norihno? tykase ynororo. Soutatu tō esē tonehpose tyya tōturupotoḥme Jezu orihtopōpyry waro toehtohme.

⁴⁵Mame turuse tahtao eya Jezu orihtopōpyry waro toehse Pirato.

—Ekepyry arotoko, tykase ynororo Joze a. ⁴⁶Moraramē kamisa karimutumā topekahse eya Jezu ekepyry zōtotoḥme. Touse ahtao wewe poe tyōtose eya topu eutary risē aka tyritohme. Moraramē topu parihmā ke okepy ē tapuruse eya. ⁴⁷Mame Jezu ēmary tonese noḥpo tomo a Maria Matarena a, Maria a roropa Joze eny. Enara toḥ kynexine enenanomo.

Ėsemātopōpyry ropa

(Mat 28.1-8; Ruk 24.1-12; Jo 20.1-10)

16 ¹Morotoino oserematoḥ tōtyhkase ahtao ixtaratu topekahse toto a okepy popatoḥme, Maria Matarena a, Sarome a, Maria Tiaku eny a. Enara ixtaratu epekatyhpōkō kynexine. ²Pakeimo yrokokoro toytose toto okepy enese, xixi tūtara ro ahtao. ³Toytorykohtao tōturuse toto,

—Otarahxo koh topu syryhmāko sytano? tykase toto, (zumo topu exiryke).

⁴Mame toeporehkase tahtao xine topu tysyryhmase tonese eya xine okepy apuru. ⁵Mame okepy ē aka tomōse toto. Moro tao nuasemā tonese eya xine, typorohse tapotunuru wino, karimutumā ke tupoke.

⁶Mame tōserehse toto. Mokyro a turuse nohpo tomo. Ynara tykase ynororo eya xine,

—Oserehpyra ehtoko. Jezu zupīko matou, Nazarepono, exixihmahpyry? tykase mokyro eya xine. —Nēsemāno ropa. Nowōno ropa. Taro arypyra mana, esahpyry rokē taro mana. Enetoko pahne. ⁷Morara exiryke ytotoko. Jezu poetory tō zurutatoko. Peturu roropa kē zurutoko. Jezu ytōko mana osemazuhme Karirea pona. Moroto eporŷko matose inekarotopōpyryae ro, tykase mokyro nohpo tomo a.

⁸Moraramē tutūtase ropa toto. Okepy esahpyry poe toepase toto. Tōmikehse toto enaromŷke toexirykōke.

Aosenepotopōpyry ropa

(Mat 28.9-10; Jo 20.11-18)

⁹Moraramē pakeimo nomīkoae tōsemāse ropa tahtao Jezu kynosenepone ropa Maria Matarena a. Mokyro jorokohpanōpo kynexine. Pake Jezu a joroko tō tutūtanothpose ropa zae, 7me. ¹⁰Mame toytose ynororo Jezu omihpyry ekarose ipoetory tomo a. Xitāko ro toh kynexine. ¹¹Mame ynara tykase ynororo eya xine,

—Jezu nēsemāno ropa! Eneno, tykase ynororo eya xine. Yrome,

—Ajojhe mase, tykase toto eya. Aomiry onenetupuhpyra toh kynexine.

(Mak 16.4)

Typoetory tomo a Jezu osenepotopõpyry, 2 mākomo a
(Ruk 24.13-35)

¹²Moromeĩpo tõsenepose rahkene Jezu typoetory tomo a, 2mākomo a, osemæ toto ytoryhtao. Yrome onenetupuhpyra toh kynexine aporo. Tyorõme tokarose eya xine.

¹³Moraramæ Jezu tonetupuhse tyya xine ahtao toytose ropa toto Jerusarẽ pona imehnõ zuruse tynenehpyrykõ poko. Yrome,
 —Ajohpe matose, tykase toto, morotõkomo eya xine.

11mākomo a Jezu osenepotopõpyry
(Mat 28.16-20; Ruk 24.36-49; Jo 20.19-23; At 1.6-8)

¹⁴Morotoino typoetory tomo a Jezu tõsenepose rahkene, 11mākomo a, toto otukuruhtao. Orẽpyra tõturupose,

—Oty katohme axĩ jenetupuhpyra matou? Oty katoh, “Ajohpe rokene,” ãko matou jẽsemãtopõpyry ropa poko? tykase Jezu eya xine.

¹⁵Moraramæ typoetory tõ taropose eya,

—Ytotoko emero pata tõ punero. Jomiry ekarotatoko emero ahno a.

¹⁶Jenetuputyryhtao eya xine tosẽkõme Ritonõpo poetoryme exiko mã toto, tõpurihkase ahtao. Yrome jenetuputyry se pyra toto ahtao, Ritonõpo roropa toto se pyra exiko mana, apotoimo htaka rokẽ toto aropõko mana.

¹⁷Yrome jenetuputyryhtao toto jamihtanohpõko Ritonõpo mana. Joroko tõ tũtanohpõko toto jesety poe. Imehnõ omiry æ oturũko roropa mã toto. ¹⁸Okoi tõ apoiryhtao eya xine toto onesekara mana. Orihmatõ enyryhtao eya xine orihpyra toh mana. Tomary ke kurãkõkara apõko toto æekurãkatohme ropa.

Jezu arotopõpyry kakoxi kapu aka
(Ruk 24.50-53; At 1.9-11)

¹⁹Moraramæ tõturukehse tahtao Jezu tõnuhse rahkene kapu aka. Mame typorohse ynororo Ritonõpo apotunuru wino. ²⁰Moraramæ Jezu poetory tõ toytose Ritonõpo omiry ekarose emero pata tõ poro. Mame typoetory tõ maro toerohse Jezu. Tyjamihtanohse toto eya tõmiry ekarotohme eya xine, kurãkõkara kurãkatohme roropa eya xine. Enara.